

ЖАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

2001 йил 13 феврал сешанба
Сотувда эркин нархда
№ 31-32 (2593-2594)

ЎЗБЕКISTON RESPUBLIKASI OLIIY MAJLISI VA ЎЗБЕКISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAJLISINING GAZETASI

Темир йўл тизими: мустақиллик иншоотлари

УЧКУДУҚ-СУЛТАНИЗДАГ-НУКУС МАГИСТРАЛИ

Темир йўл — мустақил мамлакатимиз учун энг муҳим транспорт йўли. У республика минтақалари ўртасида асосий алоқа бўғинидир. Шу маънода, 500 километр узунликдаги янги Учқудуқ-Султаниздаг-Нукус темир йўли магистралнинг қурилиши бозор муносабатлари шароитида алоҳида аҳамиятга эга. Чунки у ишга тушган, валюта маблағлари тежаб қолинади.

Бугун ана шу мустақиллик иншоотини барпо этишда барча вилоятлардан келган қурилиш ташкилотлари жамоалари фаол қатнашаётганининг боиси шунда. Ишчилар ва мутахассисларнинг саъй-ҳаракатлари туфайли яқинда «Мискен» ва «Учқудуқ-2» станциялари оралиғидаги 224 километрлик масофада поезд ҳаракати синаб кўрилди. Қолган участкаларда ҳам бунёдкорлик ишлари жadal олиб бориляпти. Бунда, айниқса, Австриянинг «Плассер-Тойер» компаниясидан келтирилган 4 та янги техника қўл келмоқда. Боси — замонавий машиналар тупроқни уйиш, текислаш, шиббалаш, шпал ва темир йўл изларини ётқизиш юмушларини босқичма-босқич бажара олади.

СУРАТЛАРДА: хориждан олаб келинган техника шу тарзда ишлайди; Зарафшондаги 4-қурилиш-монтаж бошқармасининг иш юритувчиси Эсенбой Рўзимуродов; «Навоийтемирйўлқурилиштаъмирлаш» трести раҳбари Шоназар Эришаров (ўртада) машинист-операторлар Иброҳим Гуломов ва Абдусалом Тошев билан суҳбатлашмоқда.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган суратлар.

Республика Пул-кредит сийёсати комиссияси мажлиси

Республика Пул-кредит сийёсати комиссиясининг навбатдаги кенгайтирилган мажлисида Вазирлар Маҳкамасининг пул муомаласини барқарорлаштириш, нақд пул муомаласини тўғри ташкил этиш ҳамда уни тартибга солиш, шунингдек, иш ҳақининг ўз вақтида тўланишини таъминлашга доир қарорларнинг ижро этилиши, қорхоналарда хорижий валюта тушувлари аҳоли муҳокама этилди.

Мазкур комиссия раиси, Марказий банк раиси Ф.Муллажонов бошқарган ушбу йилги 2001 йилнинг январ ойида нақд пул маблағларини банк кассаларига жалб этиш кўрсаткичлари мамлакат миқёсида қўлга тутилган даражадан анча юқори бўлганини таъкидлади. Ушбу даврда муомалага нақд пул чиқариш ҳажми мўлжалланганидан анча паст бўлди.

Шу билан бирга, мажлисда Қорақалпоғистон Республикаси, Жиззах, Қашқадарё, Навоий, Сурхондарё, Сирдарё вилоятлари ва Тошкент шаҳрида халқ истеъмол маҳсулотларининг ишлаб чиқариши, савдо ва машийн хизмат кўрсатишни ташкил этиш, аҳолининг зарур маҳсулотлар ва хизматларга бўлган эҳтиёжини қондириш талаб даражасида эмалли алоҳида қилинди.

«Ўзбексавдо», «Ўзбекбирлашув» акциядорлик компаниялари, «Ўзавторанс» корпорацияси, «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси, «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акциядорлик компанияси, «Тошшаҳарйўловитранс» уюмаси, «Ўзкоммунизмат» агентлиги ҳамда савдо тармоқларига эга бўлган, аҳолига пуллик хизмат кўрсатаётган бошқа вазирлик ва идоралар зиммаларига Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар, шаҳарлар ва туманлар ҳокимликлари билан биргаликда маҳаллий бозорларни зарур турдаги халқ истеъмол маҳсулотлари билан тўлдирish ҳамда пуллик хизматлар соҳасини кенгайтириш юзасидан аниқ чора-тадбирлар қўриш вазифаси юклатилди.

Шунингдек, мажлисда Вазирлар Маҳкамасининг «Тўлов баланси даражада қисмининг тўлиқ ва ўз вақтида тўлдирилишини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида» қи қарор талабларига мувофиқ, «Асхаббанк», «Карвонбанк», «Ҳамкорбанк» ва «ЎТБанк»ларда экспорт-импорт шартномаларини ҳисобга олиш ишлари, хорижий валюта тушуми тушуши ва қорхоналарнинг чет эл валютаси махбурий сотулини аҳоли юзасидан ўтказилган текширувлар якунлари ҳам муҳокама қилинди.

Мажлисда Вазирлар Маҳкамасининг Аҳборот-таҳлил бошқармаси бошлиғи Г.Саидова иштирок этди. (ЎЗА).

МУСТАҚИЛ ЮРТ ЮЛДУЗЛАРИ

Матбуотда адабиёт ва санъат муаммоларига доир мақолаларни, «Муҳокама», «Баҳс» рускилари остидаги чиқишлари имкон қадар ўқиб, кузатиб бораман. Ва мени бир ҳолат ўйлантиради. Бадиий ижоддаги эркинлик, мустақиллик тамойиллари таҳлил этилар экан, кўпроқ анъанавий реалистик тасвир ва ифода билан бир қаторда Оврупо адабиёти ва санъатида хос модернистик бадиий тафаккур усули ва шакллари ҳам бизга дадил кўриб келаятганлигига уру берилади. Бу — ижодда муҳим тамойиллардан бири, албатта. Шу билан бирга, баҳсларда санъатдаги «қаҳрамон» концепцияси ҳақида гап кетар экан, «замонавий қаҳрамон» деган тушунчага совуққон бир муносабат ҳам кўзга ташланиб қоляпти. Очиги, бу иборани эски, социалистик реализмдан қолган, замонаси ўтган бир тушунча сифатида таққин этиш майли йўқ эмас.

ЖЖ

Ўзбекистон асри

Аслида шундайми? Аввало, адабий-бадиий ижодда ибратли қаҳрамон масаласи социалистик реализмдан аввал ҳам дунё адабиёти ва санъати амалиётида бор эди. Софоклнинг Шох Эдипи, «Шоҳнома»даги титимсоллар, Алишер Навоий достонларининг қаҳрамонлари, Абдулла Қодирийнинг Отабегни, Сервантеснинг Дон Кихоти — инсоният йўлида абадий-маънавий машғуллар бўлиб ҳамон парломқода. Яқин даврлар адабиётида ҳам бундай қаҳрамонлар яратилган. Бежизга ҳар унта ўзбекининг биттаси Фарҳод аталмайди. Сабаби — халқимиз ўз фарзандларининг Навоий бобомиз севиб, қаламга олган баҳдор, мард ва гўзал Фарҳодга ўхшашини орзу қилади. Бежизга Абдулла Қодирийнинг «Ўтган кунлар» романидаги Отабекка ҳавас қилиб, минглаб ўзбек оналаридан туғилган фарзандларга Отабек деб ном танланмаётти. Шахсан мени, бир адабиёт мухлиси сифатида, юқорида тилга олинган қаҳрамонларнинг доимо мафтуниман. Уйлайманки, бу борда мени ёлғиз эмасман.

Қолаверса, ҳаёт, таракхёт — тўхтовсиз жараён. Унинг бағрида ҳамша янги қаҳрамонлар, эркин шахсиятлар янги инсонлар ҳам пайдо бўляверади. Фақат ижод намояндлари бағрикентлик билан уларни кўриши, эъзозлаши ва элга кўрсатиши керак. Бу — адабиёт ва санъатнинг ҳаёт олдидаги, халқ олдидаги, маънавий тараққиёт олдидаги бурчи. Биз ҳеч қачон ўзимиз яратган субъектив қондаларга қўл бўлиб қолмайлик.

Мустақиллик даврида халқимиз орасидан қандай аjoyиб инсонлар етишиб чиқди ва чиқаётти. Уларнинг орасида еттихур давлат арбобларидан тортиб, олис вилоятларда, туманларда, қишлоқларда яшай дaвp сифатларини ўзида эркин намоён этган шахслар ҳам бор. Наҳотки, улар адабиёт, санъат, журналистика, телефильм, кинофильм, рассомлик ва ҳайкалтарошчилик асарларини безайдиган қаҳрамонлар бўлмади? Бунёкор меҳнати билан, тadbиркорлиги билан довруқ қозонган қаҳрамонлар оз эмас. Мамлакатимизда янги автомобильлар чиқариб, ўзбек машинасозлигини жаҳонга танитаётган кишилар-чи? Жаҳонда номини таниқди полковлар, боксчилар, шахматчиларимизини айтаманми? Ҳаёт — сиюновлар, мураккаблар билан ҳам хали эмас экан. Биз озолигимиз, мустақиллигимизни ташқи кучлар, террорчилардан ҳимоя қилишимизга ҳам тўғри келяпти. Бу кураш майдонида элимизнинг кўзга сурган азиз дилбандлари жонини фидо қилмоқда. Уларнинг ёш умрини бағишлаб қўрсатган жасоратлари айрим майдан-чўйда лавҳалардагина аке элди, телекўрсатувларда намоён бўлди. Наҳотки, бу фарзандларимизнинг тақдирини, матонатини, охириги жасоратини, эркин ички дунёсини ижод аҳлини ларзага солимас?

Шундай одамлар борки, улар амалга, муқофотга, унвонларга интилади. Бундайлар мақсадга эришини ҳам мумкин. Аммо бир ҳақиқат — ҳақиқатлигича қолади. Айрим кишиларни муқофот, унвон безайди. Яна шундай шахслар борки, уларнинг аjoyиб тинимоллари ҳар қандай муқофотни, унвонини безайди. Ҳаётини фидо қилиб, Ватан орденлари, медалларини олган ёш-ёш йигитлар — шундай азиз одамлардир. Биз «Ватанин севаимиз», деймиш. Марҳум фарзандларимиз эса Ватанин севишини жонини бағишлаб, қонини тўкиб небот этдилар. Улар — қўшиқларда, достонларда, ҳар бир сўзидан матонат руҳи ёғилиб турган қиссаларга арзийди-ку!

Шу ўринда айтиш керакки, мана, кўплай ёш эстрада хонандаларимиз бор. Уларнинг барчаси бараварига нуқул «Ўлим-қудайм» руҳидаги гонгда юзакчиликлар билан умрини ўтказмоқда. Ахир, ҳозирги эстрадамиз вақиллари биз юқорида эслган жасоратли, мардон ёшларга замонаш-ку? Наҳотки, ўз тенгқурларининг фидолигини, даврининг юксак ҳис-туйғуларини бу хонандаларимизга бегона бўлиб қолаверса? Унда эстрадаларимизнинг ривожини нима бўлади?

Тўғри, биз «ўтиш даврини» деган тарихий босқични бошдан кечираямиз. Янги мамлакатимиз қизғин меҳнат, бунёдкорлик силсиласида нафае олмоқда. Биз келажатимизнинг пойдеворини қўймоқдамиз. Бундай пайтда энг аввал муаммолар кўзга ташланади. Лекин бу дегани — бор ютуқларимиздан кўз юмшини, уларни кўриб-кўрмасликга олишни анигламайди. Ҳаётдаги янгилик кўрсаткичларини, ибрат қаршимизда шамчи-роқдай ёниб турган фидоли одамларимизни ҳам унутмайлик. Уларни кўрсаткич, «Биринки» — мингта, мингинки — туманга деганларидай, яхшилик, эзгулик урувларини ҳам кўпроқ экан бўлаемиз. Чунки яхшиликдан яхшилик, эзгуликдан эзгулик кўкаради, кўпайди.

Президентимиз ёшлар масалаларига бағишланган йилгишда бу тўғрида ҳам кўйдириб гапирдилар. Давлатимиз раҳбарининг мазкур йилгиш миёнбардан тўғриб, «Ижодията бутунни кунинг қаҳрамонлари қани? Ортимизнинг қиёфасини тубдан ўзгартираётган, меҳнатда, илм-фанда, ижодда, спортда улкан ютуқларга эришаётган, сарҳалларимиз диктасизлигини, юртимизни тинч-лигини таъминлашда жонини ҳам аяматган ўғлонларимизнинг мардона чехраси, эркин тинимолларини қаерда кўришимиз мумкин?» дея юқорида берган қатъий саволлари, аслини айтганда, Ватанимиз, замонамизнинг долзарб диллатидир. Айниқса, бундай қаҳрамон шахсларнинг ибрат ёшларимиз учун зарур. Уларнинг маънавий, камолоти учун зарур.

Мустақил Ўзбекистоннинг қаҳрамонлари — унинг кўксига порлаган юлдузлардир. Юлдузлар жилоси ҳам ижодимизни, ҳам ҳар бир фуқаронинг қалбини безайди лозим.

Михил САФАРОВ.

БИР-БИРИДАН СОЗ

Клиник-диагностика аппаратлари ишлаб чиқарувчи йирик Европа ва Америка фирмалари билан тузилган шартномага кўра, «Тез тиббий ёрдам» илмий марказининг Наманган вилоят филиалига яқин кунларда қиймати 5,5 миллион АҚШ долларига тенг замонавий ускуналар етказиб берилди.

Ускуналарнинг 850 минг долларлик дастлабки туркуми Наманганга етиб келди. Улар асосан жароҳлик анжомлари, янги модификациядаги лапароскоплардан иборат.

Вилоятда шу кунларда яна бир эса қўладиган воқеа — Турақўрғон туманининг Хўжаид қишлоғида саноат, транспорт ва алоқа

Қимматбаҳо хомашё

Бекободдаги «Ўзметкомбинат» акциядорлик ишлаб чиқариш бирлашмасида темир-террак, қора ва рангли металл қиқиндиларини қайта ишлашга тайёрлаш ҳамда топширишни назорат қилиш ва мувофиқлаштириш бўйича республика комиссиясининг йилгиш бўлиб ўтди. Унда иккиламчи хомашёни топшириш билан шуғулланувчи вазириклар, идоралар, худудий бошқарув органлари ва бошқа ташкилотлар раҳбарлари иштирок этди.

Йилгишнинг Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси, комиссия раиси И.Журабеков бошқарди. Йилгишда ўтган январ ойида бажарилган ишлар якунлари, шартномавий мажбуриятларга риоя қилишининг аҳоли ва мавжуд муаммоларини ҳал этишининг энг мақбул йўллари муҳокама этилди.

Йил бошида умуман ижобий натижаларга эришилди. Бироқ, айни пайтда, айрим раҳбарлар комиссия қарорлари бажарилишига совуққонлик

билан ёндашиб, «Ўзметкомбинат» ни хомашё билан етарлича таъминламаётти. Ҳолбуки, мамлакатда саноат тобора ривожланиб бораётгани бонс комбинат маҳсулотларига эҳтиёж ортмоқда.

Йилгишда бир қанча муассасаларнинг фаолияти таҳлил қилиниб, улар раҳбарларининг стратегик муҳим хомашё тайёрлаш билан боғлиқ ишларига тақдирли баҳо берилди. Ушбу муаммони ҳам эл этиш учун кунлик назорат ўрнатили тавсия этилди.

Металл топширувчиларга шартнома шартларига қатъий риоя қилиш, хусусан, хомашёнинг оғирларда йилгилиб қолганига йўл қўймаслик, комбинатга ўз вақтида етказиб бериш, металлургиянинг уни тозалаш ва эринтишга тайёрлаш-

(ЎЗА).

Мамлакатимизда

«Кабарне»нинг кумуш медали

Яқинда «Бахмалшароб» ҳиссадорлик жамиятига «Интерпринк» халқаро кўрсаткичининг кумуш медали топширилди.

Москвада бўлиб ўтган ушбу кўрсаткичда Европа ва Осиёдаги энг номдор қорхоналар маҳсулотлари билан «Бахмалшароб»нинг «Кабарне» вивоси беллашди. Икк бор халқаро кўрсаткичда қатнашган «Кабарне» ўзининг табиий таъми, ранги ва ҳатто шифобахш хусусиятлари билан юқори баҳоланди ва иккинчи даражали диплом ва кумуш медал билан тақдирланди.

Бугунги кунда вилоятнинг энг иқтисодий самарадор қорхоналаридан бирига айланган жамоанинг бу ютуғи янги ишқониятларга йўл очди. Қорхонанинг юқори рейтинг кўрсаткичлари, маҳсулот ишлаб чиқаришдаги сифат

Душанба хабарлари

Янгиликлар, воқеалар, фактлар

Маърифат маскани

Республика болалар кутубхонасида Маданият ишлари вазирлиги томонидан ташкил қилинган «Соғлом авлод — мамлакат бойлиги» номли оммавий тадбирларнинг энг яхши сценарийси республика танлови голибларининг якуний босқичи ўтказилди. Унда Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва барча вилоятлар кутубхоналарининг вакиллари иштирок эттишди.

Танловда Жиззах вилояти Жиззах тумани марказий кутубхонаси вакиллари томонидан яратилган «Соғлом авлод — Ватан таянчи» деб номланган сценарий биринчи ўринга лойиқ деб топилди. Шунингдек, Навоий ва Хоразм вилоятлари кутубхоначилари иккинчи, Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон ва Бухоро вилоятларидан келган иштирокчиларга эса учинчи ўрин nasib этди. Голиблар махсус диплом ва совринлар билан тақдирланишди.

Пойтахтда

Курраи заминда

Шарон таклифи рад этилмоқда

Кўпи кеча Исроилнинг янги Бош вазири Ариэль Шарон Эҳуд Барак билан сайловдан сўнгги яна бир учрашувини ўтказди. Маълумки, бундан бир муддат олдин А.Шарон Э.Баракка тўзлашмак янги ҳукуматда таъин қилиш таклифи қилган эди. Мазкур мулоқотда айни шундай масала муҳокама қилинган бўлса-да, ҳали натижаси очиқ айнимайпти. Бироқ соёқ Бош вазири ёрдамчиси Исроил Рахмоняс хабар беришича, Э.Барак Шароннинг таклифини рад этиш афвасида турибди. Маълумотларга қараганда, мавбодо Э.Барак таъин қилиш вазири портфелини рад этса, унда «Мезит» партиясининг яна бир аъзали Шломо Пересс таклифи этиши мумкин.

— Қандай оғинат бўлмасин, янги ҳукумат бунун халқни бирлаштиришга эришади, — дейди янги Бош вазири.

Днепропетровскдаги мулоқотлар

Россия президенти Владимир Путин Австрияда қилган расмий таширфидан сўнг кеча Украинанинг Днепрпетровск шаҳрига келди. У айни кунлар-

кистон Республикаси Олий ҳужалик суди ўз матбуот органларига эга бўлади.

81-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий суди, Олий ҳужалик суди ҳузурдаги илмий-маслаҳат кенгаши

Ўзбекистон Республикаси Олий суди, Олий ҳужалик суди ҳузурда маслаҳат органи бўлган ва жамоатчилик асосида ишлайдиган илмий-маслаҳат кенгаши тузилади. Уларнинг вазифасига суд амалиётида келиб чиқадиган қонун ҳужжатларини қўллашга доир масалалар бўйича илмий асосланган тавсиялар ишлаб чиқиш кирди.

82-модда. Судлар муҳри

Судлар Ўзбекистон Республикасининг Давлат герби тасвири туширилган ва ўз номи ёзилган муҳрга эга бўлади.

83-модда. Судларда давлат ҳокимияти рамзлари
Суд биноси узра Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғи, суд мажлиси залларида эса Ўзбекистон Республикаси Давлат герби тасвири ўрнатилди.

84-модда. Судьяларнинг махсус кийими
Судьялар суд мажлисини махсус кийимда олиб борадилар.

Судьянинг махсус кийими тавсифи ва намуналари Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан тасдиқланади.

85-модда. Судьянинг гувоҳномаси

Судьяларга гувоҳномалар Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан берилди.

64

Ўзбекистон Республикасининг ҚОНУНИ

СУДЛАР ТЎҒРИСИДА (янги тахрири)

«Халқ сўзи» — «Народное слово»
2001 йил

48

ишларни назорат тартибда кўради;
суд амалиётини умумлаштириш натижаларини кўриб чиқади;

Қорақалпоғистон Республикаси олий судлари, вилоятлар ва Тошкент шаҳар судлари, Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий суди раисларининг шу судлар фаолияти тўғрисидаги ва қонун ҳужжатларини қўллаш амалиёти тўғрисидаги маърузаларини тинглайди;

Ўзбекистон Республикаси Олий суди судлов ҳайъатлари ва аппаратининг ишини ташкил этиш масалаларини кўриб чиқади;
қонунга мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширади.

25-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий судининг судлов ҳайъатлари

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг судлов ҳайъатлари:

ишларни биринчи инстанцияда, апелляция, кассация тартибда ва назорат тартибда кўради;
суд амалиётини ўрганади ва умумлаштиради;
қонун ҳужжатларини такомиллаштириш юзасидан таклифлар ишлаб чиқади;
суд статистикасини таҳлил қилади;
қонунга мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширади.

26-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий судининг раиси

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг ра-

17

судья ўз хизмат вазифаларини бажариши муносабати билан касбга доир фаолият билан шуғулланиш имкониятини истисно этмайдиган ва меҳнат қобилиятининг доимий йўқолишига олиб келмайдиган тан жароҳатлари ёки унинг соғлиғига бошқача шикаст етказилганида — судьянинг беш ойлик иш ҳақи миқдорига.

Судья ўз хизмат вазифаларини бажариши муносабати билан келгусида касбга доир фаолият билан шуғулланиш имкониятини истисно эътиборини даражада майиб бўлиб қолганида ёки унинг соғлиғига бошқача шикаст етказилганида мажбурий давлат сугуртаси бўйича олинган тўловларни ҳисобга олган ҳолда унга иш ҳақи ва тайин этилган пенсия ўрғисидаги фарқ ҳар ойда тўлаб берилади.

Судья ўз хизмат вазифаларини бажариши муносабати билан олган тан жароҳатлари ёки унинг соғлиғига бошқача шикаст етказилганида ҳалок бўлса (вафот этса), унинг қарамоғида бўлган меҳнатга қобилиятсиз оила аъзоларига судья иш ҳақининг уларнинг ҳиссасига тўғри келадиган қисми ва боқувчисини йўқотганлиги муносабати билан уларга тайинланган пенсия ўрғисидаги фарқ ҳар ойда, мажбурий давлат сугуртаси бўйича олинган тўловларни ҳисобга олган ҳолда тўланади.

Судьянинг ўз хизмат вазифаларини бажариши муносабати билан унга тегишли мол-мулкни йўқ қилиш ёки шикастлаш оқибатида етказилган за-

60

мажбурийдир ҳамда Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудига ижро этилиши шарт.

6-модда. Қонун ва суд олдидаги тенглик

Ўзбекистон Республикасининг барча фуқаролари жинси, ирки, миллати, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, шахсий ва ижтимоий маъқилдан қатъи назар қонун ва суд олдида тенгдир. Корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар ҳам қонун ва суд олдида тенгдир.

7-модда. Суд ишларини юритишнинг ошқоралиги
Ҳамма судларда ишлар очик кўрилади. Ишларни ёпиқ мажлисда кўриб чиқишга фақат қонунда белгиланган ҳолларда йўл қўйилади.

8-модда. Суд ишлари юритиладиган тил

Ўзбекистон Республикасида суд ишларини юритиш ўзбек тилида, қорақалпоқ тилида ёки муайян жойдаги кўпчилик аҳоли сўзлашадиган тилда олиб борилади.

Суд ишлари олиб бориладиган тилни билмайдиган судда қатнашувчи шахсларнинг таржимон орқали иш материаллари билан тўла танишиш ва суд ишларида иштирок этиш ҳуқуқи ҳамда судда она тилда сўзлаш ҳуқуқи таъминланади.

9-модда. Суд ҳимосида бўлиш ҳуқуқи

Ўзбекистон Республикаси фуқаролари, чет эл фуқаролари ва фуқаролари бўлмаган шахслар давлат органлари ва бошқа органларнинг, мансабдор шахсларнинг ҳар қандай гайриқонуний хатти-ҳара-

5

7-боб. Судьялар, уларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

60-модда. Судьялар

Судьялар қонунга мувофиқ одил судловни амалга оширишга ваколат берилган шахслардир.

Ўзбекистон Республикасида барча судьялар бир хил мақомга эга.

Судьяларнинг раислари, раис ўринбосарлари айна вақтда судьялардир.

61-модда. Судьяликка номзодларга қўйиладиган талаблар

Йигирма беш ёшдан кичик бўлмаган, олий юридик маълумотга, юридик ихтисос бўйича камда уч йиллик меҳнат стажига эга бўлган ҳамда малака имтиҳонини топширган Ўзбекистон Республикаси фуқароси туманлараро, туман (шаҳар) суди, ҳужалик суди судьяси бўлиши мумкин.

Олий юридик маълумотга ҳамда юридик ихтисос бўйича камда беш йиллик, шу жумладан, қандай тартиқасида, судья бўлиб камда икки йиллик меҳнат стажига эга бўлган ва малака имтиҳонини топширган Ўзбекистон Республикаси фуқароси Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, вилоят суди, Тошкент шаҳар суди, Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий суди судьяси бўлиши мумкин.

Олий юридик маълумотга ҳамда юридик ихтисос бўйича камда етти йиллик, шу жумладан, қандай тартиқасида, судья бўлиб камда беш йил-

44

ларни амалга оширади.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди раиси йўқлигида унинг ваколатларини раиснинг биринчи ўринбосари, биринчи ўринбосар ҳам йўқлигида эса раис ўринбосарларидан бири амалга оширади.

28-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий суди судлов ҳайъатларининг раислари

Ўзбекистон Республикаси Олий суди судлов ҳайъатларининг раислари:

судлов ҳайъатлари ишини ташкил этади ва уларнинг мажлисларида раислик қилади;

судлов ҳайъатларининг фаолияти тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Олий суди Раёсатига маърузаларни тақдим этадилар;

суд амалиётини умумлаштириш учун суд ишларини талаб қилиб олади;

қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширади.

2-боб. Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, вилоят суди, Тошкент шаҳар суди

29-модда. Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, вилоят суди, Тошкент шаҳар суди таркиби

Қорақалпоғистон Республикаси жиноят ишлари бўйича Олий суди, жиноят ишлари бўйича вилоят, Тошкент шаҳар судлари раис, раис ўринбосари, судьялар, халқ маслаҳатчиларидан иборат бўлади.

21

6) унга нисбатан суднинг айблов ҳукми қонуний кучга кирган тақдирда;

7) суднинг қарори билан вафот этган деб эълон қилинган тақдирда;

8) соғлиғи ҳолатига ёки бошқа узрли сабабларга кўра узоқ вақт мобайнида судьялик вазифасини бажаришга қодир бўлмаётган тақдирда.

Судьянинг ваколатларини ушбу модда биринчи қисмининг 1, 3 ва 8-бандларида назарда тутилган ҳолларда судьяларнинг тегишли малака ҳайъати қарори асосида муддатидан илгари тугатишга йўл қўйилади.

Судья қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда судьялар малака ҳайъати қарори устидан шикоят қилишга ҳақли.

Халқ маслаҳатчиларининг ваколатлари ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган асослар бўйича муддатидан илгари тугатилади, ушбу модда биринчи қисмининг 1 ва 3-бандларида кўрсатиб ўтилган асослар бундан мустасно.

73-модда. Судьяларнинг интизомий жавобгарлиги

Судья:

одил судловни амалга ошириш чоғида қонунийликни бузганлиги учун;

суд ишини ташкил этишда бепарволиги ёки интизомсизлиги оқибатида йўл қўйган камчиликлар учун, шунингдек хизмат борасидаги ёки об-

56

комиллаштириш юзасидан таклифлар тайёрлашда иштирок этади.

Ҳужалик судлари фаолиятини ташкилий ва моддий-техника жиҳатидан таъминлаш Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди томонидан амалга оширилади.

12-модда. Қонунчилик ташаббуси

Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Олий суди ва Олий ҳужалик суди Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида қонунчилик ташаббуси ҳуқуқига эга.

II бўлим. Умумий юрисдикция судлари

1-боб. Ўзбекистон Республикаси Олий суди

13-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий судининг ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Олий суди фуқаролик, жиноий ва маъмурий суд ишларини юритиш соҳасида суд ҳокимиятининг олий органидир.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Қорақалпоғистон Республикаси олий судлари, вилоят, шаҳар, туманлараро, туман судлари ва ҳарбий судларнинг судлов фаолияти устидан назорат олиб бориш ҳуқуқига эга.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди ишларни биринчи инстанция суди сифатида ва назорат тар-

9

ҳужалик судларининг ҳал қилув қарорлари, ажримлари ва қарорлари устидан протест киритади;

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди тегишли судлов ҳайъатларининг ташкилий ишига раҳбарлик қилади;

суд ишларини назорат тартибда текшириш учун талаб қилиб олади;

суд амалиётини умумлаштириш, суд статистикасини таҳлил қилиш ишини ташкил этади;

ҳужалик судлари томонидан чиқарилган ҳал қилув қарорлари, ажримлар ва қарорлар ижросини қонунда белгиланган тартибда тўхтатиб туради;

судьялар ва суднинг бошқа ходимлари малакасини ошириш ишини ташкил этади;

вазифалар тақсимотида мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик судининг таркибий бўлинулари ишига раҳбарлик қилади;

фуқароларни ҳамда корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг вакилларини шахсан қабул қилади;

қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширади.

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди раиси йўқлигида унинг ваколатларини раиснинг биринчи ўринбосари, биринчи ўринбосар ҳам йўқлигида эса, раис ўринбосарларидан бири амалга оширади.

40

учун талаб қилиб олади;

суд раёсатини қақиради ва унинг мажлисларида раислик қилади;

суд раёсатининг қарорлари бажарилиши устидан назоратни амалга ошириш ишини ташкил этади;

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоят, Тошкент шаҳар судлари судьяларининг интизомий жавобгарлиги ҳақида иш қўзғатади;

судьялар, суднинг бошқа ходимлари ҳамда халқ маслаҳатчилари малакасини ошириш ишини ташкил этади;

суд амалиётини умумлаштириш ва суд статистикасини юритиш ишини ташкил этади;

фуқароларни шахсан қабул қилади, уларни қабул қилиш, ариза ва шикоятларни кўриб чиқиш ишини ташкил этади;

судьяларнинг малака ҳайъати қарорлари устидан Умумий юрисдикция судлари судьяларининг олий малака ҳайъатига тақдимномалар киритади;

суд идораси ишларига раҳбарлик қилади, суд ходимлари билан меҳнат шартномаларини тузади ва бекор қилади;

қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширади.

35-модда. Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, вилоят суди, Тошкент шаҳар суди раисининг ўринбосари

25

ланадиган транспорти ва алоқа воситаларига, хат-хабарларига, унга тегишли ашёлар ва ҳужжатларга тааллуқлидир.

Судьяларнинг шахсий ҳавфсизлигини таъминлаш мақсадларида уларга тегишинча Ўзбекистон Республикаси Олий суди раиси, Олий ҳужалик суди раиси, ақлия вазири томонидан белгиланадиган рўйхат бўйича ўқотар қурол берилди. Зарур ҳолларда тегишли суд раисининг қарорига биноан ички ишлар органи судья ва унинг оиласи учун қуролли соқчилар ажратади.

Судьяга нисбатан жиноят иши фақат Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори томонидан қўзғатилиши мумкин.

Судья тегишинча Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг ёки Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Пленумининг розилигисиз жиноий жавобгарликка тортилиши, ҳибсга олиниши мумкин эмас.

Судья судьяларнинг тегишли малака ҳайъатининг розилигисиз маъмурий жавобгарликка тортилиши мумкин эмас.

Судьянинг турар жойига ёки хизмат хонасига, фойдаланадиган транспортга кириш, уларни қўздан кечиритиш, уларда тинтув ўтказиш ёки улардан ашёни олиш, телефондаги сўзлашувларини эшитиш, судьяни шахсан қўздан кечиритиш ва уни шахсий тинтув қилиш, шунингдек унинг хат-ха-

52

оширади.

18-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми томонидан суд ишларини кўриш тартиби

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми ишни назорат тартибда кўриш чоғида Ўзбекистон Республикаси Олий суди судьясининг иш ҳолатлари ва протест ваъжари ҳақидаги маърузасини тинглайди. Сунгра Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг, шунингдек, башарти тарафлар иштирок этаётган бўлса, уларнинг фикрлари тингланади. Протестни муҳокама қилиш ва овоз бериш чоғида мажлислар залида Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми аъзоларидан ташқари бошқа шахсларнинг бўлишига йўл қўйилмайди. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг аъзолари овоз беришда бетараф қилинган ҳақли эмас. Раислик қилувчи охириги бўлиб овоз беради.

Протест юзасидан қарор, агар уни ёқдлаб Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми аъзоларининг кўпчилиги овоз берган бўлса, қабул қилинган ҳисобланади. Ишни кўришда илгари қатнашган судья овоз беришда иштирок этишга ҳақли эмас.

Кўпчиликнинг овозини олманган протест рад қилинган ҳисобланади. Шундан сунгра бошқа таклифлар тушириш наъбатига қараб овозга қўйилади.

Қабул қилинган қарор билан рози бўлмаган Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми

13

лари Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Раёсатининг таркибига лавозим бўйича киратилади.

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Раёсатининг мажлислари ҳар ойда камда бир марта ўтказилади ва Раёсат аъзоларининг кўпчилиги ҳозир бўлган тақдирда ваколатли ҳисобланади.

51-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Раёсатининг ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Раёсати:

ишларни назорат тартибда кўради;

суд амалиётини умумлаштириш натижаларини кўриб чиқади;

Қорақалпоғистон Республикаси ҳужалик суди, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳужалик судлари раисларининг қонун ҳужжатларини қўллаш тўғрисидаги маърузаларини тинглайди;

ҳужалик судлари, Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик судининг судлов ҳайъатлари ва аппарати ишини ташкил этиш масалаларини кўриб чиқади;

қонунга мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширади.

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Раёсатининг мажлисида баённома юритилади.

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Раёсатининг қарори ва баённома раислик қилувчи

36

иборат бўлади.

Округ ва ҳудудий ҳарбий судлар туман суди ҳуқуқига иш олиб борадилар ва раис, судьялар, халқ маслаҳатчиларидан, зарурат бўлганда эса раис ўринбосаридан ҳам иборат бўлади.

41-модда. Ҳарбий судлар судловига тааллуқли ишлар

Ўзбекистон Республикаси ҳарбий судлари:

Ўзбекистон Республикаси Мулоффа вазиригининг, Давлат чегараларини ҳимоя қилувчи қўмитанинг, Миллий ҳавфсизлик хизматининг, Фавқулодда вазиятлар вазиригининг, Ички ишлар вазириги қўшинларининг ва қонун ҳужжатларига мувофиқ ташкил этиладиган бошқа ҳарбий тузилмаларнинг ҳарбий хизматчилари, шунингдек ўқув йиғинларида бўлган вақтда ҳарбий хизматта мажбурият томонидан содир этилган жиноятлар тўғрисидаги ишларни;

ҳарбий қисмлар, қўшилмалар ва бирлашмалар, ҳарбий бошқарув органларининг қўмондонлигига нисбатан ҳарбий хизматчиларнинг даъволари бўйича фуқаролик ишларини ва ҳарбий бошқарув органлари ҳамда ҳарбий мансабдор шахсларнинг ҳарбий хизматчиларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини бузувчи хатти-ҳаракатлари (қарорлари) устидан шикоятларни;

алоҳида ҳолатларга кўра умумий юрисдикция судлари фаолият кўрсатмаётган жойларда барча фуқаролик ва жиноят ишларини;

29

си:
Ўзбекистон Республикаси Олий суди фаолиятига ташкилий жиҳатдан раҳбарлик қилади;
судларнинг ҳал қилув қарорлари, ҳукмлари, ажримлари ва қарорлари устидан протест киритади;
суд ишларини назорат тартибда текшириш учун талаб қилиб олади;
судлар томонидан чиқарилган ҳал қилув қарорлари, ҳукмлар, ажримлар ва қарорлар ижросини қонунда назарда тутилган тартибда тўхтатиб туради;
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми ва Раёсатини чақиради ҳамда уларнинг мажлисларида раислик қилади;
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми ва Раёсатининг умумий масалалар бўйича қабул қилган қарорлари бажарилиши устидан назоратни амалга ошириш ишини ташкил этади;
ишни бир суддан бошқа судга олиб бериш масаласини ҳал қилади;
Пленум ва Раёсат муҳокамасига қонунга биноан уларнинг ваколатига тааллуқли бўлган масалаларни киритади;
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг тушунтиришлари қонун ҳужжатларига мувофиқ эмаслиги ҳақида Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумига тақдимномалар киритади;
қонунларни шарҳлаб беришни талаб этувчи масалалар юзасидан ва норматив-ҳуқуқий ҳужжат-

18

димномасига биноан, ҳужжалик судлари судьялари эса Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди раисининг тақдимномасига биноан Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан тайинланади.
Ҳарбий судлар судьялари Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Судьяларни танлаш ва лавозимларга тавсия этиш бўйича олий малака комиссиясининг тақдимномасига биноан Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан тайинланади.
Судьялар беш йил муддатга сайланади ёки тайинланади.
64-модда. Судьянинг қасамёди
Илк бор судьялик лавозимига сайланган ёки тайинланган шахс куйидаги мазмунда қасамёд қилганидан кейин ўз вазифасини бажаришга киришади:
“Зиммамга юклатилган вазифаларни ҳалол ва виждонан бажаришга, одил судловни фақат қонунга бўйсунган ҳолда амалга оширишга, судьялик бурчим ва виждоним буюргандек бегараз, ҳолис ва адолатли бўлишга тантанали қасамёд қиламан”.
Судьялар Ўзбекистон Республикаси Олий суди судьялари, Қорақалпоғистон Республикасида эса Қорақалпоғистон Республикаси Давлат байроғи олдида ҳам тантанали вазиятда қасамёд қиладилар.
Судьялар куйидаги тартибда қасамёд қиладилар:
Ўзбекистон Республикаси Олий суди судьялари, вилоятлар, Тошкент шаҳар судлари, туманлараро, туман (шаҳар) судлари ва ҳарбий судлар судьялари — Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми мажлисида;
47

Ўзбекистон Республикасининг ҚОНУНИ
Ўзбекистон Республикасининг “Судлар тўғрисида”ги Қонунига ўзгаришлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**
1993 йил 2 сентябрда қабул қилинган “Судлар тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1993 йил, № 10, 367-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 9, 193-модда; 1996 йил, № 2, 56-модда) ўзгаришлар ва қўшимчалар киритилиб, унинг янги тахрири тасдиқлансин (илова қилинмоқда).
Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ
Тошкент шаҳри,
2000 йил 14 декабр.
2

Судларни молиялаш, уларнинг моддий-техника ва ўзга хил таъминоти, биноларини қўриқлаш ва сақлаб туриш республика бюджетидан ажратилган маблағлар ҳисобидан амалга оширилади. Ажратилган маблағларнинг миқдори Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланади.
Ажратилган маблағларни тақсимлаш:
Қорақалпоғистон Республикаси олий судлари, вилоят судлари, Тошкент шаҳар судлари, туманлараро, туман (шаҳар) судлари учун — Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги маҳсус ваколатли орган томонидан;
ҳарбий судлар учун — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги томонидан;
Ўзбекистон Республикаси Олий суди, Олий ҳужжалик суди, Қорақалпоғистон Республикаси ҳужжалик суди, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳужжалик судлари учун — тегишсизга Ўзбекистон Республикаси Олий суди, Олий ҳужжалик суди томонидан амалга оширилади.
Ҳар бир суд алоҳида бино ва автотранспорт билан таъминланади.
80-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий судининг, Олий ҳужжалик судининг матбуот органлари
Ўзбекистон Республикаси Олий суди ва Ўзбе-

63

рат бўлади ва суд раёсати ҳамда судлов ҳайъатлари таркибидан иш олиб боради.
Қорақалпоғистон Республикаси фуқаролик ишлари бўйича Олий суди, фуқаролик ишлари бўйича вилоят, Тошкент шаҳар судлари раис, раис ўринбосари, судьялардан иборат бўлади ва суд раёсати ҳамда судлов ҳайъатлари таркибидан иш олиб боради.
30-модда. Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, вилоят суди, Тошкент шаҳар суди ваколатлари
Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, вилоят суди, Тошкент шаҳар суди:
Ўз ваколатлари доирасида ишларни биринчи инстанция суди сифатида, апелляция, кассация тартибда ва назорат тартибда кўради;
туманлараро, туман (шаҳар) судларининг суд фаолияти устидан назорат олиб боради, суд амалиётини умумлаштиради;
қонунга мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширади.
31-модда. Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, вилоят суди, Тошкент шаҳар суди раёсати
Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, вилоят суди, Тошкент шаҳар суди раёсати шу суднинг судьяларидан иборат таркибда иш олиб боради.
Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, вилоят суди, Тошкент шаҳар суди раёсати мажлис-

22

судьялар ва суднинг бошқа ходимлари малакасини ошириш ишини ташкил этади;
суд амалиётини умумлаштириш ва суд статистикасини юритиш ишини ташкил этади;
фуқароларни, корхоналар, муассасалар, ташкилотларнинг вакилларини шахсан қабул қилади ҳамда ариза ва шикоятларни кўриб чиқиш ишини ташкил этади;
қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширади.
59-модда. Қорақалпоғистон Республикаси ҳужжалик суди, вилоят ва Тошкент шаҳар ҳужжалик суди раисининг ўринбосари
Қорақалпоғистон Республикаси ҳужжалик суди, вилоят ва Тошкент шаҳар ҳужжалик суди раисининг ўринбосари:
вазифалар тақсимотида мувофиқ суд ишига раҳбарлик қилади;
тегишли судлов ҳайъатлари ишини ташкил этади;
фуқароларни ҳамда корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг вакилларини шахсан қабул қилади;
суд раиси йўқлигида унинг ваколатларини амалга оширади;
қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширади.
IV бўлим. Судьялар мақоми
43

катларидан (қарорларидан), шунингдек ҳаёти ва соғлиғи, шаъни ва қадр-қиммати, шахсий эркинлиги ва мол-мулк, бошқа ҳуқуқ ва эркинликларига тажовулардан суд ҳимоясида бўлиш ҳуқуқига эга. Корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар ҳам суд ҳимоясида бўлиш ҳуқуқига эгадир.
Фуқароларнинг, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг ҳуқуқлари ҳамда қонуний манфаатлари суд йўли билан самарали ҳимоя қилинишини таъминлаш мақсадида суд муҳокамасининг барча босқичларида ва қонун ҳужжатларини қўллаш амалиёти тўғрисидаги масалалар судлар томонидан қўрилатганда прокурор иштирок этади.
10-модда. Ҳимоя ҳуқуқини таъминлаш. Айбсизлик презумпцияси
Айбланувчи, судланувчи ҳимояланиш ҳуқуқи билан таъминланади. Суд ишларини юритишнинг ҳар қандай босқичида малакали юридик ёрдам олиш ҳуқуқи кафолатланади.
Айбланувчи, унинг айби қонунда назарда тутилган тартибда исботланмагунча ва суднинг қонуний кучга кирган ҳукми билан аниқланмагунча қадар, айбсиз ҳисобланади.
Ҳеч ким қийноққа солиниши, зўравонликка, шафқатсиз ёки инсон қадр-қимматини камситувчи бошқа тарздаги таъиниққа дучор этилиши мумкин эмас.
11-модда. Судларнинг фаолиятини ташкилий ва
6

Судьяларнинг иш ҳақи лавозим маошидан, малака даражаси, кўп йиллик хизмати учун туланадиган устама ҳақлардан иборат бўлиб, унинг миқдори қонун ҳужжатлари билан белгиланади.
Судьяларга ҳар йили ўттиз олти иш кунидан иборат ҳақ туланадиган таътил берилади.
76-модда. Судьяларни ва уларнинг оила аъзоларини ижтимоий ҳимоялаш чоралари
Судьяларнинг ҳаёти ва соғлиғи давлатнинг маҳсус муҳофазасида бўлади ҳамда республика бюджетидан маблағлари ҳисобидан давлат томонидан мажбурий тартибда сугурта қилинади.
Куйидаги ҳолларда давлат сугурта органлари сугурта суммаларини тўлайди:
судья ишлаётган даврида ёки ваколат муддати тугаганидан кейин ҳалок бўлса (вафот этса), агар бу судья ўз хизмат вазифаларини бажариши муносабати билан олган тан жароҳатлари ёки соғлиғининг бошқача шикастланиши оқибатида рўй берган бўлса, унинг меросхўрларига судьянинг эллик ойлик иш ҳақи миқдоридан;
судья ўз хизмат вазифаларини бажариши муносабати билан келгусида касба (вафот) фаолият билан шуғулланиш имкониятини истисно этадиган даражада майиб бўлиб қолса ёки унинг соғлиғига бошқача шикаст етказилганда — судьянинг йигирма беш ойлик иш ҳақи миқдоридан;
59

Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, вилоят суди, Тошкент шаҳар суди раисининг ўринбосари:
судлов ҳайъатларининг ишини ташкил этади;
судлов ҳайъати мажлисларида раислик қилиши мумкин;
суд раёсатига судлов ҳайъатларининг фаолияти тўғрисида маърузалар тақдим этади;
фуқароларни шахсан қабул қилади;
суд раиси йўқлигида унинг ваколатларини амалга оширади;
қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширади.
3-боб. Фуқаролик ишлари бўйича туманлараро, туман (шаҳар) суди. Жиноят ишлари бўйича туман (шаҳар) суди
36-модда. Фуқаролик ишлари бўйича туманлараро, туман (шаҳар) судининг, жиноят ишлари бўйича туман (шаҳар) судининг таркиби
Фуқаролик ишлари бўйича туманлараро, туман (шаҳар) суди раис ва судьялардан иборат бўлади.
Жиноят ишлари бўйича туман (шаҳар) суди раис, судьялар ва халқ маслаҳатчиларидан иборат бўлади.
Жиноят ишлари бўйича туман (шаҳар) суди таркибидан маъмурий ишлар бўйича судьялар бўла-

26

Раёсати таркиби, судлов ҳайъатларининг ҳамда Ҳужжалик судлари судьяларининг малака ҳайъати таркиби ва раислари тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди Пленумига тақдимномалар киритади;
ҳужжалик судлари судьялигига номзодлар ҳақида Ўзбекистон Республикаси Президентига тақдимномалар киритади;
Ўзбекистон Республикаси ҳужжалик судлари судьяларининг интизомий жавобгарлиги ҳақида иш кўзга тади;
раис ўринбосарлари ўртасида вазифаларни тақсимлайди;
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди ходимлари билан меҳнат шартномаларини тузади ва бекор қилади;
буйруқлар ва фармойишлар чиқаради;
фуқароларни, корхоналар, муассасалар, ташкилотларнинг вакилларини шахсан қабул қилади ҳамда ариза ва шикоятларни кўриб чиқиш ишини ташкил этади;
қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширади.
54-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди раисининг биринчи ўринбосари, ўринбосарлари
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди раисининг биринчи ўринбосари, ўринбосарлари:
39

тибда кўради. У ўзи биринчи инстанция сифатида кўрган ишларни апелляция ёки кассация тартибда шикоят бериш (протест билдириш) ҳуқуқига эга бўлган шахсларнинг хоҳишига кўра апелляция ёки кассация тартибда кўриши мумкин. Апелляция тартибда кўрилган иш кассация тартибда кўрилмағлиги керак.
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг тушунтиришлари судлар томонидан бажарилишини назорат қилади.
14-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий суди таркиби
Ўзбекистон Республикаси Олий суди раис, унинг биринчи ўринбосари ва ўринбосарлари, судлов ҳайъатлари раислари, Ўзбекистон Республикаси Олий суди судьяларидан иборат бўлиб, куйидаги таркибда иш олиб боради:
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми;
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Раёсати;
Фуқаролик ишлари бўйича судлов ҳайъати;
Жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъати;
Ҳарбий ҳайъат.
15-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми энг юқори судлов инстанцияси бўлиб, Ўзбекистон Республикаси Олий суди судьялари ва Қора-

10

ҳар) судлари, ҳарбий судлар судьясининг ваколатлари — Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги судьяларни танлаш ва лавозимларга тавсия этиш бўйича олий малака комиссиясининг тақдимномасига биноан Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан; ҳужжалик судлари судьясининг ваколатлари — Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди раисининг тақдимномасига биноан Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан; фуқаролик ва жиноят ишлари бўйича Қорақалпоғистон Республикаси судлари судьяларининг ваколатлари — Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси Раисининг тақдимномасига биноан Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси томонидан куйидаги ҳолларда тугатилди:
1) судьянинг қасамёдини бузган тақдирда;
2) ёзма ариза берган тақдирда;
3) судьяларнинг тегишли малака ҳайъати томонидан огоҳлантириш қилинганидан ёки ваколатлари тўхтатилганидан кейин у судья лавозимига зид фаолият билан шуғулланиши давом эттираверган тақдирда;
4) суд қарори билан муомалага лаёқатсиз деб топилган тақдирда;
5) Ўзбекистон Республикаси фуқаролигини йўқотган тақдирда;
55

давлат сирларига тааллуқли ишларни;
қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ишларни кўради.
42-модда. Ҳарбий судлар фаолиятини ташкил этиш
Ҳарбий судлар фаолиятини ташкил этиш қонун ҳужжатлари билан белгиланади.
III бўлим. Ўзбекистон Республикасининг ҳужжалик судлари
5-боб. Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди
43-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик судининг ваколатлари
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди ишларини юритиш соҳасида суд ҳокимиятининг олий органидир.
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди Қорақалпоғистон Республикаси ҳужжалик судининг, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳужжалик судларининг судлов фаолияти устидан назорат олиб бориш ҳуқуқига эга.
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди ишларни биринчи инстанция суди сифатида, кассация тартибда ва назорат тартибда кўради.
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди Пленумининг тушунтиришлари ҳужжалик судлари томонидан бажарилишини назорат қилади, куйи

30

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди Пленумининг қонун ҳужжатларини қўллаш масалалари бўйича тушунтиришлари ҳужжалик судлари, ушбу тушунтиришлар берилган қонун ҳужжатларини қўллаётган бошқа органлар, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва мансабдор шахслар учун мажбурийдир.
49-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди Пленумининг котиби
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди Пленумининг котиби Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди судьяси вазифасини бажариш билан бирга Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди Пленумининг мажлисини тайёрлашга, мажлис баённомасини юритишга доир ишни ташкилий жиҳатдан таъминлайди ва Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди Пленуми қабул қилган қарорларнинг ижроси учун зарур бўлган ҳаракатларни амалга оширади.
50-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди Раёсатининг таркиби
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди Раёсати Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди судьяларидан Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди Пленуми белгилайдиган миқдорда тузилади.
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужжалик суди раиси, унинг биринчи ўринбосари ва ўринбосар-

35

азоси ўз фикрини ёзма равишда баён этишга ҳақиқ бўлиб, бу фикр Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми мажлисининг баённомасига илова қилинади.
19-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг қарори
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг муайян суд ишлари бўйича қарори қабул қилинган пайтдан бошлаб қонуний кучга кирди ва қонунда назарда тутилган тартибда ижро этилади.
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг қарори Ўзбекистон Республикаси Олий суди раиси ва Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг котиби томонидан имзоланади.
20-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми мажлисларининг баённомаси
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг мажлисларида баённома юритилади.
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми мажлисининг баённомаси Ўзбекистон Республикаси Олий суди раиси ва Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг котиби томонидан имзоланади.
21-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми томонидан муайян суд ишларини ҳал этиш билан боғлиқ бўлмаган масалаларни кўриш
Муайян суд ишларини ҳал этиш билан боғлиқ

14

Судьяга нисбатан ҳурматсизлик қилиш, шунингдек уни оқиндан-очиқ менсимасликдан далолат берувчи хатти-ҳаракатлар қилиш қонунга биноан жавобгарликка сабаб бўлади.
69-модда. Суд ишларини ҳал қилишга аралашинишга йўл қўйилмаслиги
Судьяларнинг одил судловни амалга ошириш борасидаги фаолиятига аралашинишга йўл қўйилмайди.
Муайян ишни ҳар томонлама, тўла ва ҳолисона кўришга тўққунлик қилиш ёки ғайриқонуний суд қарори чиқарилишига эришиш мақсадида судьяларга қандай бўлмасин бирон-бир тарзда таъсир этиш қонунга мувофиқ жиноий жавобгарликка сабаб бўлади.
Судьядан кўрилган ёки иш юритишидаги ишлар моҳияти бўйича бирон-бир тушунтиришлар бериши, шунингдек қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллардан ва тартибдан ташқари, кимга бўлмасин, танишиб чиқиш учун ишларни тақдим этишни талаб қилиш тақиқланади.
Оммавий ахборот воситалари ўз хабарларида муайян иш юзасидан суд муҳокамаси натижаларини олдидан ўзича ҳал қилиб қўйишга ёки судга бошқача тарзда таъсир этишга ҳақиқ эмас.
70-модда. Судьялар дахлсизлиги
Судьянинг шахси дахлсиз. Судьянинг дахлсизлиги унинг турар жойига, хизмат хонасига, фойда-

51

ри тузилиши ва штат бирлигининг сони тегиш-
инча Ўзбекистон Республикаси Олий суди раисининг,
Олий ҳужалик суди раисининг тақдим-
номасига биноан Ўзбекистон Республикаси Президенти
томонидан тасдиқланади.

Қорақалпоғистон Республикаси олий судларининг,
вилоятлар ва Тошкент шаҳар судларининг,
туманларо, туман (шаҳар) судларининг тузи-
лиши ва штат бирлигининг сони Ўзбекистон Рес-
публикаси Адлия вазирлигининг (Ўзбекистон Рес-
публикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги махсус ва-
колатли органнинг) тақдимномасига биноан Ўзбе-
кистон Республикаси Президенти томонидан тас-
диқланади.

Судларнинг штатлар жадвали тегишинча Ўзбе-
кистон Республикаси Олий судининг раиси, Олий
ҳужалик судининг раиси, Ўзбекистон Респу-
бликаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги махсус ваколат-
ли орган томонидан тасдиқланади.

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг раи-
си, Олий ҳужалик судининг раиси, Ўзбекистон
Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги махсус
ваколатли орган зарур ҳолларда судларнинг штат-
лар жадвалига штат бирлиги ва меҳнатга ҳақ тўлаш
фонди доирасида ўзгартиришлар киритади.

**79-модда. Судларни молиялаш ва уларнинг
моддий-техника таъминоти**

62

Буқлаш чизиғи

Ўзбекистон Республикасининг ҚОНУНИ

СУДЛАР ТЎҒРИСИДА (янги таҳрири)

I бўлим. Умумий қоидалар

1-модда. Суд тизими

Ўзбекистон Республикасида Ўзбекистон Респу-
бликаси Конституциявий суди, Ўзбекистон Респу-
бликаси Олий суди, Ўзбекистон Республикаси Олий
ҳужалик суди, Қорақалпоғистон Республикаси фу-
қаролик ва жиноят ишлари бўйича олий судлари,
фуқаролик ва жиноят ишлари бўйича вилоят ва
Тошкент шаҳар судлари, фуқаролик ишлари бўй-
ича туманларо, туман (шаҳар) судлари, жиноят
ишлари бўйича туман (шаҳар) судлари, ҳарбий су-
длар, Қорақалпоғистон Республикаси ҳужалик суди,
вилоят ва Тошкент шаҳар ҳужалик судлари фао-
лият кўрсатади.

Ўзбекистон Республикасида ишларнинг тоифа-
ларига қараб судларнинг ихтисослашуви амалга
оширилиши мумкин.

Фавқулодда судлар тузишга йўл қўйилмайди.
Ўзбекистон Республикаси Конституциявий су-
дини ташкил этиш ва унинг фаолият тартиби ало-
ҳида қонун билан белгиланади.

3

Киркиш чизиғи

ридаги махсус ваколатли орган томонидан бел-
гиланади.

Халқ маслаҳатчилари судлардаги вазифалари-
ни бажариш учун йилга кўпи билан икки ҳафт-
га навбатма-навбат қақрилади, уларнинг иш-
тирокида бошланган суд ишини кўришни тугал-
лаш зарурати бу муддатни узайтиришни тақозо
этган ҳоллар бундан мустасно. Шу даврда улар-
нинг иш жойидаги ўрточа иш ҳақи сақланиб қо-
лади.

63-модда. Судьяларни сайлаш ва тайинлаш тартиби

Ўзбекистон Республикаси Олий суди ва Олий
ҳужалик суди судьялари Ўзбекистон Респу-
бликаси Президенти тақдимномасига биноан Ўзбе-
кистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан
сайланади.

Қорақалпоғистон Республикаси судьялари Қо-
рақалпоғистон Республикаси Жўқорги Кенгеси
Раисининг Ўзбекистон Республикаси Президенти
билан келишилган тақдимномасига биноан
Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорги Кенге-
си томонидан сайланади ёки тайинланади.

Вилоят судлари, Тошкент шаҳар судлари, ту-
манларо, туман (шаҳар) судлари судьялари
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузурида-
ги Судьяларни танлаш ва лавозимларга тавсия
этиш бўйича олий малака комиссиясининг тақ-

46

Буқлаш чизиғи

ларнинг Ўзбекистон Республикасининг Консти-
туциясига мувофиқ эмаслиги ҳақида Ўзбекистон
Республикаси Конституциявий судига тақдимно-
малар киритади;

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Раёсати
таркиби, судлов ҳайъатларининг ҳамда Умумий
юрисдикция судлари судьяларининг олий малака
ҳайъати таркиби ва раислари тўғрисида Ўзбеки-
стон Республикаси Олий суди Пленумига тақдим-
номалар киритади;

Ўзбекистон Республикаси судлари судьялари-
нинг интизомий жавобгарлиги ҳақида иш кўзгата-
ди;

раис ўринбосарлари ўртасида вазифаларни тақ-
симлайди;

Ўзбекистон Республикаси Олий суди ходимла-
ри билан меҳнат шартномаларини тузади ва бе-
кор қилади;

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг штат
жадвалини тасдиқлайди;

буйруқлар ва фармойишлар чиқаради;

фуқароларни шахсан қабул қилади ҳамда ариза
ва шикоятларни кўриб чиқиш ишларини ташкил
этади;

қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколат-
ларни амалга оширади.

**27-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий суди
раисининг биринчи ўринбосари, ўринбосарлари**

Ўзбекистон Республикаси Олий суди раисининг

19

Киркиш чизиғи

зилади.

Умумий юрисдикция судлари судьяларининг
олий малака ҳайъати Ўзбекистон Республикаси
Олий суди Пленуми томонидан, Ҳужалик судла-
ри судьяларининг малака ҳайъати эса Ўзбеки-
стон Республикаси Олий ҳужалик суди Пленуми
томонидан беш йил муддатга сайланади.

Фуқаролик ва жиноят ишлари бўйича Қо-
рақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент
шаҳар судлари судьяларининг малака ҳайъатла-
ри тегишли судлар судьяларининг мажлисларида
беш йил муддатга, ҳарбий судлар судьяларининг
малака ҳайъатлари эса ҳарбий судлар судьялари-
нинг мажлисларида ана шу муддатга сайланади.

Судьяларнинг оид судловни амалга ошириш
борасидаги фаолиятига баҳо бериш мақсадида су-
дьяларнинг малака ҳайъатлари вақти-вақти билан
судьяларнинг малака аттестацияларини ўткази-
б туради.

Судьялар малака ҳайъатларининг фаолиятини
ташкил этиш тартиби Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси томонидан тасдиқланган ни-
зом билан белгиланади.

9-боб. Судьяларнинг моддий ва ижтимоий таъминоти

75-модда. Судьяларнинг моддий таъминоти

58

Буқлаш чизиғи

моддий-техника жиҳатидан таъминлаш

Ўзбекистон Республикаси Олий суди, Ўзбеки-
стон Республикаси Олий ҳужалик суди, Қорақал-
поғистон Республикаси олий судлари, вилоятлар
ва Тошкент шаҳар судлари, туманларо, туман
(шаҳар) судлари, ҳарбий судлар, Қорақалпоғис-
тон Республикаси ҳужалик суди, вилоятлар ва Тош-
кент шаҳар ҳужалик судлари фаолиятини ташки-
лий таъминлаш судьяларининг мустақиллиги ва
уларнинг фақат қонунга бўйсунуши принципла-
рига қатъий риоя қилинган ҳолда Ўзбекистон Рес-
публикаси Президенти ҳузуридаги Судьяларни тан-
лаш ва лавозимларга тавсия этиш бўйича олий
малака комиссияси томонидан амалга оширилади.
Комиссия тўғрисидаги ниҳом белгиланган тар-
тибда тасдиқланади.

Комиссия судьялар, Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси депутатлари, судьялар малака
ҳайъатларининг, жамоат бирлашмаларининг ва-
киллари билан ҳамда ҳуқуқ соҳасидаги юқори малака
мутахассислардан таркиб топади. Комиссия-
нинг таркиби Ўзбекистон Республикаси Президенти
томонидан тасдиқланади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузури-
даги Судьяларни танлаш ва лавозимларга тавсия
этиш бўйича олий малака комиссияси зиммасига
судьяларни танлаш ва жой-жойига қўйишнинг де-
мократик асосларини такомиллаштириш чора-тад-
бирларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, суд

7

Киркиш чизиғи

да, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳужалик судла-
рида зарур ҳолларда судлов ҳайъатлари тузилиши
мумкин.

57-модда. Қорақалпоғистон Республикаси ҳужа- лик суди, вилоят ва Тошкент шаҳар ҳужалик суди ваколатлари

Қорақалпоғистон Республикаси ҳужалик суди,
вилоят ва Тошкент шаҳар ҳужалик суди:
ишларни ўз ваколатлари доирасида биринчи
инстанция суди сифатида ва апелляция тартиби-
да кўради;
суд амалиётини умумлаштиради;
қонунга мувофиқ бошқа ваколатларни амалга
оширади.

58-модда. Қорақалпоғистон Республикаси ҳужа- лик суди, вилоят ва Тошкент шаҳар ҳужалик суди раиси

Қорақалпоғистон Республикаси ҳужалик суди,
вилоят ва Тошкент шаҳар ҳужалик суди раиси:
суд фаолиятига раҳбарлик қилади;
судлов ҳайъатлари мажлисларида раислик қили-
ши мумкин;
зарур ҳолларда бир ҳайъат таркибига кирувчи
судьяларни бошқа ҳайъат таркибига иш кўришга
жалб этади;
раис ўринбосарлари ўртасида вазифаларни тақ-
симлайди;
судьялар ўртасида ишларни тақсимлайди;

42

Буқлаш чизиғи

лари ҳар ойда камидан икки марта ўтказилади ва
Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, вило-
ят суди, Тошкент шаҳар суди раёсати аъзолари-
нинг кўпчилиги ҳозир бўлган тақдирда ваколатли
ҳисобланади.

Муайян ишлар юзасидан Қорақалпоғистон Рес-
публикаси Олий суди, вилоят суди, Тошкент ша-
ҳар суди раёсати қарорлари овоз беришда қат-
нашган Қорақалпоғистон Республикаси Олий
суди, вилоят суди, Тошкент шаҳар суди раёсати
аъзоларининг кўпчилиги овози билан ўшбу Қонун-
нинг 18-моддасида белгиланган тартибда қабул
қилинади ва тегишли суд раиси томонидан имзо-
ланади.

32-модда. Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, вилоят суди, Тошкент шаҳар суди раёсати ваколатлари

Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, ви-
лоят суди, Тошкент шаҳар суди раёсати:

ўз ваколатлари доирасида ишларни назорат тар-
тибда кўради;

суд амалиётини умумлаштириш натижаларини
кўриб чиқари;

ҳайъатлар фаолияти тўғрисидаги маърузаларни,
туманларо, туман (шаҳар) судлари раислари-
нинг шу судлар фаолияти тўғрисидаги ва қонун
ҳужжатларини қўллаш амалиёти тўғрисидаги маъ-
рузаларини тинглайди;
қонунга мувофиқ бошқа ваколатларни амалга

23

Киркиш чизиғи

5-саҳифа

Киркиш чизиғи

ланаётган бўлса;
судья тиббий йўсиндаги мажбурув чораларига
тортилган ёки суд қарори билан унинг муомала
лаёқати чекланган бўлса;
судья суд қарори билан бедарак йўқолган деб
топишган бўлса.

Судьянинг ваколатлари бу ваколатларни тўхта-
тишга сабаб бўлган асослар бекор бўлгунга қадар
тўхтатилади.

Судья қонун ҳужжатларида белгиланган тар-
тибда судьялар малака ҳайъати қарори устидан
шиқоят қилишга ҳақли.

Судьялик ваколатларининг тўхтатилиши унга
иш ҳақи тўланиши тўхтатилишига ёки унинг иш
ҳақи миқдори камайтирилишига, судьянинг таъ-
миноти даражасини пасайтиришга ва судьяни
ўшбу Қонунда белгиланган дахлсизлик кафолат-
ларидан маҳрум қилишга сабаб бўлмайди, эҳтиёт
чораси сифатида судьяга нисбатан ҳибсага олиш
чораси танланган ҳоллар бундан мустасно.

72-модда. Судьянинг ваколатларини муддатидан илгари тўхатиш

Ўзбекистон Республикаси Олий суди, Олий
ҳужалик суди судьясининг ваколатларини муддати-
дан илгари Ўзбекистон Республикаси Президенти-
нинг тақдимномасига биноан Ўзбекистон Рес-
публикаси Олий Мажлиси томонидан; вилоятлар,
Тошкент шаҳар судлари, туманларо, туман (ша-

54

Буқлаш чизиғи

қалпоғистон Республикаси олий судларининг раи-
сларидан иборат таркибда иш олиб боради.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Плену-
мининг мажлисларида Ўзбекистон Республикаси
Бош прокурори қатнашади. Ўзбекистон Респу-
бликаси Олий суди Пленумининг мажлисларида
Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди
раиси, Олий ҳужалик суди раиси, адлия вазир-
лиги, судьялар, Ўзбекистон Республикаси Олий суди
ҳузуридаги илмий-маслаҳат кенгаши аъзолари иш-
тирок этиши мумкин.

16-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумини чақиритиш тартиби

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми
тўрт ойда камидан бир марта чақирилади. Муҳо-
ка қилинадиган умумий масалаларга доир ҳуж-
жатлар лойиҳалари Ўзбекистон Республикаси
Олий суди Пленумининг аъзоларига, Ўзбеки-
стон Республикаси Бош прокурорига мажлисдан
ийгирма кун илгари юборилади.

17-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми
Пленум аъзоларининг камидан ундан икки қисми
ҳозир бўлган тақдирда ваколатли ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми:
ишларни назорат тартибда кўради;
суд амалиётини умумлаштириш материаллари-
ни кўриб чиқари ва қонун ҳужжатларини қўллаш

11

Киркиш чизиғи

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди
Пленумининг тушунтиришлари бажарилиши у-
стидан назоратни амалга ошириш ишини ташкил
этади;

ишни бир ҳужалик суддан бошқа ҳужалик
судига олиб бериш масаласини ҳал қилади;

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди
Пленуми ва Раёсатини қақиради ҳамда уларнинг
мажлисларида раислик қилади;

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди
Пленуми ва Раёсати муҳокамасига қонунга би-
ноан уларнинг ваколатига тааллуқли бўлган ма-
салаларни киритади;

зарур ҳолларда бир ҳайъат таркибига кирувчи
судьяларни бошқа ҳайъат таркибига иш кўришга
жалб этади;

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди
Пленумининг тушунтиришлари қонун ҳужжат-
ларига мувофиқ эмаслиги ҳақида Ўзбекистон Рес-
публикаси Олий ҳужалик суди Пленумига тақ-
димномалар киритади;

қонунларни шарҳлаб беришни талаб этувчи
масалалар юзасидан ва норматив-ҳуқуқий ҳуж-
жатларнинг Ўзбекистон Республикасининг Кон-
ституциясига мувофиқ эмаслиги ҳақида Ўзбеки-
стон Республикаси Конституциявий судига тақ-
димномалар киритади;

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди

38

Буқлаш чизиғи

ди.

**37-модда. Фуқаролик ишлари бўйича туманлар-
ро, туман (шаҳар) судининг, жиноят ишлари бўй-
ича туман (шаҳар) судининг ваколатлари**

Фуқаролик ишлари бўйича туманларо, ту-
ман (шаҳар) суди қонун билан ўз ваколатлари
доирасига берилган фуқаролик ишларини кўради.
Жиноят ишлари бўйича туман (шаҳар) суди
қонун билан ўз ваколатлари доирасига берилган
жиноят ишларини ҳамда маъмурий ҳуқуқ-бузар-
ликлар тўғрисидаги ишларни кўради.

38-модда. Фуқаролик ишлари бўйича туманлар- ро, туман (шаҳар) судининг, жиноят ишлари бўй- ича туман (шаҳар) судининг раиси

Фуқаролик ишлари бўйича туманларо, ту-
ман (шаҳар) судининг раиси:

суд мажлисларида раислик қилади, судьялар
ўртасида ишларни тақсимлайди;

суд амалиётини умумлаштириш ва суд статис-
тикасини юритиш ишларига раҳбарлик қилади,
қонун бузилишини, ҳуқуқбузарликлар содир эти-
лишига олиб келган сабаблар ва шарт-шароит-
ларни бартараф этиш тўғрисида давлат органла-
ри, жамоат бирлашмалари ва мансабдор шах-
сларга тақдимномалар киритади;

суд ходимлари ва халқ маслаҳатчилари мала-
касини ошириш ишини ташкил этади;
фуқароларни шахсан қабул қилади, уларни

27

Киркиш чизиғи

8-боб. Судьялар мустақиллигининг асосий кафолатлари

67-модда. Судьяларнинг мустақиллигини таъминлаш

Судьяларнинг мустақиллиги қуйидагилар
орқали таъминланади:
уларни қонунда белгиланган тартибда судья-
ликка сайлаш, тайинлаш ва судьяликдан озод
қилиш;

уларнинг дахлсизлиги;
оид судловни амалга оширишдаги қатъий та-
омил;

қарор чиқариш чоғида судьялар маслаҳатининг
сир тутилиши ва уни ошкор қилишни талаб этиш-
нинг тақиқланиши;

судга ҳурматсизлик ёки муайян ишларни ҳал
қилишга аралашганлик, судьялар дахлсизлигини
бузганлик учун жавобгарлик;

судьяга давлат ҳисобидан унинг юсак мақо-
мига муносиб моддий ва ижтимоий таъминот бе-
риш.

68-модда. Судьяга нисбатан ҳурматсизлик қилганлик учун жавобгарлик

Давлат органлари ва бошқа органлар, корхо-
налар, муассасалар ва ташкилотлар, мансабдор
шахслар, фуқаролар судьяларни ҳурмат қилиши
ва уларнинг мустақиллигига риоя этиши шарт.

50

Буқлаш чизиғи

бўлмаган, Ўзбекистон Республикаси Олий суди
раиси ёки Ўзбекистон Республикаси Бош проку-
рори томонидан Ўзбекистон Республикаси Олий
суди Пленуми муҳокамасига киритилган масала-
лар тегишинча уларнинг маърузалари ёки улар
ваколат берган шахсларнинг маърузалари бўйича
тингланади. Ушбу масалаларнинг муҳокамасида
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми-
нинг мажлисига тақлиф қилинган шахслар иш-
тирок этиши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Плену-
мининг қарори мажлисда иштирок этаётган Ўзбе-
кистон Республикаси Олий суди Пленуми аъзо-
ларининг кўпчилиги овози билан очiq овоз бе-
риш орқали қабул қилинади ва қабул қилинган
пайтдан бошлаб кучга кирди.

Қонун ҳужжатларини қўллаш масалалари бўй-
ича Ўзбекистон Республикаси Олий суди Плену-
мининг тушунтиришлари судлар, ушбу тушунти-
ришлар берилган қонун ҳужжатларини қўллаёт-
ган бошқа органлар, корхоналар, муассасалар,
ташкилотлар ва мансабдор шахслар учун мажбу-
рийдир.

22-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг қотиби

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Плену-
мининг қотиби Ўзбекистон Республикаси Олий
суди судьяси вазифасини бажариш билан бирга
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми-

15

Киркиш чизиғи

қонунга мувофиқ бошқа ваколатларни амалга
оширади.

48-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужа- лик суди Пленуми томонидан масалаларни кўриб чиқиш

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди
раиси ёки Ўзбекистон Республикаси Бош проку-
рори томонидан Ўзбекистон Республикаси Олий
ҳужалик суди Пленуми муҳокамасига киритил-
ган масалалар тегишинча уларнинг маърузаси ёки
улар ваколат берган шахсларнинг маърузалари
бўйича тингланади. Мазкур масалаларнинг му-
ҳокамасида Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужа-
лик суди Пленуми мажлисига тақлиф қилинган
шахслар иштирок этиши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди
Пленумининг қарори мажлисда иштирок этаёт-
ган Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди
Пленуми аъзоларининг кўпчилиги овози билан
очiq овоз бериш орқали қабул қилинади ва қабул
қилинган пайтдан бошлаб кучга кирди.

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди
Пленуми мажлисларида баённома юритилади.
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди
Пленуми қарори ва баённома Ўзбекистон Рес-
публикаси Олий ҳужалик суди раиси ва Ўзбеки-
стон Республикаси Олий ҳужалик суди Пленуми-
нинг қотиби томонидан имзоланади.

34

Буқлаш чизиғи

ҳужалик судлари фаолиятини текширади, ҳужа-
лик судларининг ишини ташкил этиш ижобий таж-
рибасини ўрганади, умумлаштиради ва оммалаш-
тиради.

44-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик судининг таркиби

биринчи ўринбосари, ўринбосарлари:
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумидан ташқари барча инстанция судларининг ҳал қилув қарорлари, ҳукмлари, ажримлари ва қарорлари устидан протест киритади;
Ўзбекистон Республикаси Олий суди тегишли судлов ҳайъатларининг ташкилий ишига раҳбарлик қилади;
судлов ҳайъатларининг фаолияти тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумига маърузаларни тақдим этади;
Ўзбекистон Республикаси Олий суди судлов ҳайъатларининг мажлисларида раислик қилиши мумкин;
суд ишларини назорат тартибда текшириш учун талаб қилиб олади;
суд амалиётини умумлаштириш, суд статистикасини таҳлил қилиш бўйича ишни ташкил этади;
судлар томонидан чиқарилган, ўзлари протест киритишга ҳақли бўлган ҳал қилув қарорлари, ҳукмлари, ажримлари ва қарорлар ижросини тўхта-тиб туради;
судьялар ва суднинг бошқа ходимлари малакасини ошириш ишини ташкил этади;
вазифалар тақсимотида мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Олий судининг таркибий бўлинмалари ишига раҳбарлик қилади;
фуқароларни шахсан қабул қилади;
қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколат-

20

Буқлаш чизиғи

лик меҳнат стажига эга бўлган ва малака имти-хонини топишган Ўзбекистон Республикаси фуқароси Ўзбекистон Республикаси Олий суди, Олий ҳужалик суди судьяси бўлиши мумкин.
Ҳақиқий ҳарбий хизматни ўтаётган, офицерлар таркибига кирувчи ҳарбий унвонга эга бўлган ва ушбу моддадаги талабларга жавоб берадиган Ўзбекистон Республикаси фуқароси ҳарбий суд судьяси бўлиши мумкин.
Ҳарбий судлар судьяларига "Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни, ҳарбий уставлар, ҳарбий хизматчилар учун белгиланган, шунингдек ушбу Қонунда назарда тутилган ҳуқуқий ва ижтимоий ҳимоялаш чоралари татбиқ қилинади.
62-модда. Халқ маслаҳатчилари
Йигирма беш ёшдан кичик бўлмаган, фуқаро-ларнинг яшаш ёки иш жойидаги йиғилишларида очик овоз бериш йўли билан икки ярим йил муддатга сайланган Ўзбекистон Республикаси фуқароси халқ маслаҳатчиси бўлиши мумкин.
Ҳақиқий ҳарбий хизматни ўтаётган, сайлов кунидан ўн саккиз ёшга тўлган, ҳарбий қисмлар ҳарбий хизматчиларининг йиғилишларида очик овоз бериш йўли билан бир ярим йил муддатга сайланган Ўзбекистон Республикаси фуқароси ҳарбий суд халқ маслаҳатчиси бўлиши мумкин.
Ҳар бир суд учун халқ маслаҳатчилари сони Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузу-

45

Киркиш чизиғи

2-модда. Суднинг вазифалари
Ўзбекистон Республикасида суд Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва бошқа қонунларида, инсон ҳуқуқлари тўғрисидаги халқаро ҳужжатларда эълон қилинган фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, қорхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг ҳуқуқлари ҳамда қонун билан қўриқланадиган манфаатларини суд йўли билан ҳимоя қилишга даъват этилган.
Суднинг фаолияти қонун устуворлигини, ижтимоий адолатни, фуқаролар тинчлиги ва тотувлигини таъминлашга қаратилган.
3-модда. Одил судловнинг амалга оширилиши
Ўзбекистон Республикасида одил судлов фақат суд томонидан амалга оширилади.
4-модда. Суд ҳокимиятининг мустақиллиги
Судьялар мустақилдирлар, фақат қонунга бўйсунадилар. Судьяларнинг одил судловни амалга ошириш борасидаги фаолиятига бирон-бир тарзда аралашушга йўл қўйилмайдиган бўлиши таъминланади.
Ўзбекистон Республикасида суд ҳокимияти қонун чиқарувчи ва ижро этувчи ҳокимиятлардан, сиёсий партиялардан, бошқа жамоат бирлашмаларидан мустақил ҳолда иш юритади.
5-модда. Суд ҳужжатларининг мажбурийлиги
Суд ҳужжатлари барча давлат органлари, жамоат бирлашмалари, қорхоналар, муассасалар ва ташкилотлар, мансабдор шахслар, фуқаролар учун

4

Буқлаш чизиғи

рар судьяга ёки унинг оила аъзоларига тўлалигича қўланади.
Ушбу модданинг иккинчи, учинчи, тўртинчи ва бешинчи қисмларида назарда тутилган зарарни қоплаш бўйича тўловлар республика бюджети маблағлари ҳисобидан амалга оширилиб, кейинчалик улар айбдор шахслардан қонунда белгиланган тартибда ундириб олинади.
В бўлим. Яқунловчи қоидалар
77-модда. Суд аппарати
Суд аппарати суднинг одил судловни амалга ошириш, суд амалиётини умумлаштириш, суд статистикасини таҳлил қилиш, шунингдек суднинг бошқа вазифаларини бажаришга доир ишларини таъминлайди.
Суд аппарати ходимлари тегишинча Ўзбекистон Республикаси адлия вазирлиги ва Олий ҳужалик суди раиси томонидан белгиланадиган тартибда аттестациядан ўтадилар.
Суд аппарати ходимлари малака даражаларини белгилаш ва уларни бериш тартиби Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан тасдиқланадиган низом билан белгиланади.
78-модда. Судларнинг тузилиши ва штатлари
Ўзбекистон Республикаси Олий суди, ҳарбий судлар, Ўзбекистон Республикаси ҳужалик судла-

61

оширади.
33-модда. Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, вилоят суди, Тошкент шаҳар судининг судлов ҳайъатлари
Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, вилоят суди, Тошкент шаҳар судининг судлов ҳайъатлари:
ўз ваколатлари доирасида ишларни биринчи инстанцияда кўради;
апелляция ёки кассация тартибда шикоят бериш (протест билдириш) ҳуқуқига эга бўлган шахсларнинг хоҳишига кўра, ишларни апелляция ёки кассация тартибда кўради. Апелляция тартибда кўрилган иш кассация тартибда кўрилмаслиги керак;
суд амалиётини умумлаштиради;
қонунга мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширади.
34-модда. Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, вилоят суди, Тошкент шаҳар суди раиси
Қорақалпоғистон Республикаси Олий суди, вилоят суди, Тошкент шаҳар суди раиси:
суд фаолиятига ташкилий жиҳатдан раҳбарлик қилади;
суд ишлари бўйича чиқарилган ҳал қилув қарорлари, ҳукмлари, ажримлари ва қарорлар устидан қонунда белгиланган доирада ва тартибда протест киритади;
суд ишларини назорат тартибда текшириш

24

Буқлаш чизиғи

55-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди судлов ҳайъатларининг раислари
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди судлов ҳайъатларининг раислари:
судлов ҳайъатлари ишини ташкил этади ва уларнинг мажлисларида раислик қилади;
судлов ҳайъатларининг фаолияти тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Раёсатига, шунингдек Пленумига маърузалар тақдим этади;
суд амалиётини умумлаштириш учун суд ишларини талаб қилиб олади;
судьялар малакасини ошириш ишини ташкил этади;
қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширади.
6-боб. Қорақалпоғистон Республикаси ҳужалик суди, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳужалик судлари
56-модда. Қорақалпоғистон Республикаси ҳужалик суди, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳужалик судлари таркиби
Қорақалпоғистон Республикаси ҳужалик суди, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳужалик судлари раис, раис ўринбосарлари ва судьялардан иборат бўлади.
Қорақалпоғистон Республикаси ҳужалик суди-

41

Киркиш чизиғи

кадрларини танлаш ва Ўзбекистон Республикаси Президенти тасдиғига тавсия этишда қонунийликни таъминлаш, уларнинг мустақиллигини мустаҳкамлашга ва ижтимоий ҳимоя қилинишига қаратилган чора-тадбирларни амалга ошириш вазифалари юклатилади.
Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги низомий белгиланган тартибда тасдиқланадиган махсус ваколатли орган:
судларни ташкил этиш масалалари юзасидан таклифлар ишлаб чиқариш ва уларни Ўзбекистон Республикаси Президенти муҳокамасига киритади;
судларнинг кадрлари малакасини оширилишини ташкил қилади;
судларни моддий-техника ва молиявий жиҳатдан таъминлаш ҳамда уларнинг фаолияти учун зарур шароитлар яратиш ишларини ташкил қилади;
халқ маслаҳатчилари сайловини ўтказиш ишини ташкил қилади;
суд қарорларини ижро этиш ишларини ташкил қилади;
суд статистикасини ва суд амалиётининг тизимли таҳлилини амалга оширади;
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Судьяларни танлаш ва лавозимларга тавсия этиш бўйича олий малака комиссиясига тақдим этиш учун судьяларни танлаш механизминини та-

8

рўсига путур етказадиган бошқа хатти-ҳаракати учун фақат судьялар малака ҳайъатининг қарори асосан интизомий жавобгарликка тортилиши мумкин.
Ҳарбий суднинг судьяси ҳарбий интизомни бузганлиги учун ҳам интизомий жавобгарликка тортилиши мумкин.
Суд қарорининг бекор қилиниши ёки ўзгартирилишининг ўзи, суд қарорини чиқаришда қатнашган судьянинг, агар у атайлаб қонун бузилишига ёки жиддий оқибатларга олиб келган виждонсизликка йўл қўймаган бўлса, жавобгар бўлишига сабаб бўлмайди.
Судьяларни интизомий жавобгарликка тортиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан тасдиқланадиган низом билан белгиланади.
74-модда. Судьялар малака ҳайъатлари
Судьялар малака ҳайъати:
судьялик лавозимига номзодларни танлаш;
судьянинг интизомий жавобгарлиги;
судьянинг ваколатларини тўхтатиш ёки муддатдан илгари тугатиш;
судьянинг дахлсизлигини таъминлаш;
судьяни малака аттестациясидан ўтказиш ва унга малака даражасини бериш масалаларини кўриш;
судьялар заҳирасини шакллантириш учун ту-

57

қабул қилиш, ариза ва шикоятларни кўриб чиқиш ишини ташкил этади;
суд идораси ишига раҳбарлик қилади, суд ходимлари билан меҳнат шартномаларини тузади ва бекор қилади;
қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширади.
Фуқаролик ишлари бўйича туманлараро, туман (шаҳар) судининг, жиноят ишлари бўйича туман (шаҳар) судининг раиси йўлқўнда унинг ваколатлари судьяларнинг тегишли малака ҳайъатининг қарори билан судьялардан бири зиммасига юклатилиши мумкин.
4-боб. Ҳарбий судлар
39-модда. Ҳарбий судлар тизими
Ўзбекистон Республикаси ҳарбий судлари тизими Ўзбекистон Республикаси Олий суди Ҳарбий ҳайъати, Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий суди, округ ва ҳудудий ҳарбий судлардан иборат.
40-модда. Ҳарбий судлар таркиби
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Ҳарбий ҳайъати лавозим бўйича Ўзбекистон Республикаси Олий суди раисининг ўринбосари ҳисобланадиган Ҳарбий ҳайъат раиси, Ҳарбий ҳайъат раисининг ўринбосари ва судьялардан иборат бўлади.
Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий суди вилоят суди ҳуқуқидан иш олиб боради ҳамда раис, раис ўринбосари, судьялар ва халқ маслаҳатчиларидан

28

Буқлаш чизиғи

томонидан имзоланади.
52-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик судининг судлов ҳайъатлари
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик судининг судлов ҳайъатлари:
ишларни биринчи инстанцияда ва кассация тартибда кўради;
суд амалиётини ўрганади ва умумлаштиради;
қонун ҳужжатларини тақомиллаштириш юзасидан таклифлар ишлаб чиқариш;
суд статистикасини таҳлил қилади;
қонунга мувофиқ бошқа ваколатларни амалга оширади.
53-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди раиси
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди раиси:
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди фаолиятига ташкилий жиҳатдан раҳбарлик қилади;
ҳужалик судларининг ҳал қилув қарорлари, ажримлари ва қарорлари устидан протест киритади;
суд ишларини назорат тартибда текшириш учун талаб қилиб олади;
ҳужалик судлари томонидан чиқарилган ҳал қилув қарорлари, ажримлари ва қарорлар ижросини қонунда назарда тутилган тартибда тўхтатиб туради;
53-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди раиси
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди раиси:
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди фаолиятига ташкилий жиҳатдан раҳбарлик қилади;
ҳужалик судларининг ҳал қилув қарорлари, ажримлари ва қарорлари устидан протест киритади;
суд ишларини назорат тартибда текшириш учун талаб қилиб олади;
ҳужалик судлари томонидан чиқарилган ҳал қилув қарорлари, ажримлари ва қарорлар ижросини қонунда назарда тутилган тартибда тўхтатиб туради;
53-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди раиси
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди раиси:
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди фаолиятига ташкилий жиҳатдан раҳбарлик қилади;
ҳужалик судларининг ҳал қилув қарорлари, ажримлари ва қарорлари устидан протест киритади;
суд ишларини назорат тартибда текшириш учун талаб қилиб олади;
ҳужалик судлари томонидан чиқарилган ҳал қилув қарорлари, ажримлари ва қарорлар ижросини қонунда назарда тутилган тартибда тўхтатиб туради;

37

Киркиш чизиғи

масалалари бўйича тушунтиришлар беради;
Ўзбекистон Республикаси Олий суди раисининг тақдимномасига биноан Ўзбекистон Республикаси Олий суди ҳузуридаги илмий-маслаҳат кенгаши таркибини тасдиқлайди;
Ўзбекистон Республикаси Олий суди раисининг тақдимномаларига биноан Ўзбекистон Республикаси Олий суди Раёсатининг таркибини, судлов ҳайъатларининг таркиби ва раисларини, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг котибини тасдиқлайди;
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Раёсатининг иши тўғрисидаги ахборотни, шунингдек судлов ҳайъатларининг фаолияти ҳақидаги маърузаларни тинглайди;
Қорақалпоғистон Республикаси олий судлари, вилоятлар ва Тошкент шаҳар судлари, Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий суди раисларининг қонун ҳужжатларини қўллаш амалиёти тўғрисидаги, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг қонун ҳужжатларини қўллаш масалалари бўйича тушунтиришларини бажариш тўғрисидаги маърузаларини тинглайди;
Ўзбекистон Республикаси Олий суди матбуот органининг таҳрир ҳайъати таркибини тасдиқлайди;
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми ва Раёсати регламентини тасдиқлайди;
қонунга мувофиқ бошқа ваколатларни амалга

12

барларини, унга тегишли ашёлар ва ҳужжатларни кўздан кечириш, олиб қўйиш ёки олишга фақат Қорақалпоғистон Республикаси прокурорининг, вилоят, Тошкент шаҳар прокурорининг, Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокурорининг рухсати ёки суднинг қарори билан йўл қўйилади.
Туманлараро, туман (шаҳар) суди, округ ва ҳудудий ҳарбий суд судьясига нисбатан жиноят иши юқори туровчи суд судловига, бошқа судлар судьяларига нисбатан эса Ўзбекистон Республикаси Олий суди судловига тегишлидир.
Судда ўз вазифаларини бажараётган даврда халқ маслаҳатчиларига судьялар дахлсизлигининг барча қафолатлари татбиқ этилади.
71-модда. Судьянинг ваколатларини тўхтатиш
Судья жиноий жавобгарликка тортилган тақдирда унинг ваколатлари тўхтатилади.
Умумий юрисдикция судлари судьяларининг ваколатлари Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Судьяларни танлаш ва лавозимларга тавсия этиш бўйича олий малака комиссиясининг тақдимномасига биноан, ҳужалик судлари судьяларининг ваколатлари эса Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди раисининг тақдимномасига биноан куйидаги ҳолларда судьяларнинг тегишли малака ҳайъати қарори билан тўхтатилади, агар:
судья ўз лавозимига зид фаолият билан шуғул-

53

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Пленумининг мажлисларида Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори қатнашади. Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Пленумининг мажлисларида Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди раиси, Олий суди раиси, адлия вазирли, судьялар, Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди ҳузуридаги илмий-маслаҳат кенгаши аъзолари иштирок этиши мумкин.
46-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Пленумининг тақдимномаси
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Пленуми бир йилда камда икки марта тақдимномаси тақдим қилинади. Тақдимномаси умумий масалаларга доир ҳужжатлар лойиҳалари Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Пленумининг аъзоларига, Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорига мажлислар йигирма кун илгари юборилади.
47-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Пленумининг ваколатлари
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Пленуми аъзоларининг камда учдан икки қисми ҳозир бўлган тақдирда Пленум ваколатли ҳисобланади.
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Пленуми:
суд амалиётини умумлаштириш материалларини кўриб чиқариш ва қонун ҳужжатларини қўллаш масалалари бўйича тушунтиришлар беради;

32

Буқлаш чизиғи

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди раисининг тақдимномаларига биноан Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Раёсатининг таркибини, судлов ҳайъатларининг таркибини ва раисларини, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Пленумининг котибини тасдиқлайди;
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Раёсатининг иши тўғрисидаги ахборотни, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди судлов ҳайъатлари фаолияти ҳақидаги маърузаларни тинглайди;
Қорақалпоғистон Республикаси ҳужалик суди, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳужалик судлари раисларининг қонун ҳужжатларини қўллаш амалиёти тўғрисидаги, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Пленумининг қонун ҳужжатларини қўллаш масалалари бўйича тушунтиришларини бажариш тўғрисидаги маърузаларни тинглайди;
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди раисининг тақдимномасига биноан Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди ҳузуридаги илмий-маслаҳат кенгаши таркибини тасдиқлайди;
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди матбуот органининг таҳрир ҳайъати таркибини тасдиқлайди;
Ўзбекистон Республикаси Олий ҳужалик суди Пленуми ва Раёсати регламентини тасдиқлайди;

33

Киркиш чизиғи

нинг мажлисини тайёрлашга, мажлис баённомасини юритишга доир ишларни ташкилий жиҳатдан таъминлайди ва Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми қабул қилган қарорларнинг ижроси учун зарур бўлган ҳаракатларни амалга оширади.
23-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Раёсатининг таркиби
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Раёсати Ўзбекистон Республикаси Олий суди судьяларидан Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми томонидан белгиланадиган миқдорда тузилади.
Ўзбекистон Республикаси Олий суди раиси, унинг биринчи ўринбосари ва ўринбосарлари Ўзбекистон Республикаси Олий суди Раёсати таркибига лавозим бўйича кирадилар.
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Раёсатининг мажлислари ҳар ойда камда бир марта ўтказилади ва Ўзбекистон Республикаси Олий суди Раёсати аъзоларининг кўпчилиги ҳозир бўлган тақдирда ваколатли ҳисобланади.
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Раёсатининг қарорлари ушбу Қонуннинг 18-моддасида белгиланган тартибда қабул қилинади ва раислик қилувчи томонидан имзоланади.
24-модда. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Раёсатининг ваколатлари
Ўзбекистон Республикаси Олий суди Раёсати:

16

ли.
66-модда. Судьяларнинг мажбуриятлари
Судьялар фуқаролик, ҳужалик ва жиноят ишларини, маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўриш чоғида Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига ва бошқа қонунларига сўзсиз риоя қилишлари, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, шаъни, қадр-қиммати ва мол-мулки, қорхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг ҳуқуқлари ҳамда қонун билан қўриқланадиган манфаатлари ҳимоя қилинишини таъминлашлари, беғараз ва адолатли бўлишлари шарт.
Судьялар судьялик шаънини қатъий сақлашлари, одил судловнинг обрўсини, судьялик қадр-қимматини тушириши ёки судьянинг ҳолислигига шубҳа туғдириши мумкин бўлган хатти-ҳаракатлардан ўзларини тийишлари шарт.
Судьялар судьяларнинг маслаҳат сирини ҳамда ёпиқ суд мажлислари ўтказиш чоғида олинган маълумотларни ошкор қилишга ҳақли эмас.
Судьялар ҳокимият вакиллик органларининг депутатлари бўлиши мумкин эмас.
Судьялар сиёсий партиялар ва ҳаракатларнинг аъзоси бўлиши, шунингдек илмий, педагогик ва ижодий фаолиятдан ташқари ҳақ тўланадиган бошқа бирон-бир фаолият турлари билан шуғулланиши мумкин эмас.

49

Ҳаёт оқар дарёга ўхшайди... Яқиндагина мактабни тамомлаб, олий ўқув юрти талабаси бўлиб юрган эдик, мустақил ҳаётга қадам қўйдик. Ҳар ким ўзи танлаган касбини ардоқлаш ижроси йўлида сабот ва чидом билан иш бошлади, амалий тажриба тўплашга киришди. Мамлакатимиз мустақилликка эришган йили, яъни бундан ўн йил аввал олий ўқув юртини тугаллаб, меҳнат фаолиятини бошлаган ёшлар учун бу давр, айниқса, алоҳида аҳамиятга эга.

ОРЗУЛАРИ УШАЛАЁТГАН АЁЛ

1991 йили Назоқат Қосимова ҳозирги Ўзбекистон Миллий университетининг тарих факультетини аъло баҳолар билан тамомлаб, аспирантурага киришга қарор қилди. Тузган режалари аста-секин амалга оша бошлади. Бир йилдан сўнг хорижий мамлакатлар билан аспирантлар алмашиш танловида иштирок этди-ю, гўё ҳаётда муҳим бир давр бошлади. Шу танловнинг голубаси сифатида у ўз илмий фаолиятини Вашингтон университетидеги "Халқаро иқтисодий алоқалар" ихтисослиги бўйича давом эттирди.

тирдик, мамлакатимиз Президентини Ислам Каримов юритаётган сиёсат туфайли Ўзбекистонлик талабалар ва аспирантларнинг хорижий университетларда билим олишига тобора кўпроқ шарт-шароит яратилмоқда. Ваҳоланки, илгари биз бу ҳақда орзу ҳам қила олмас эдик. Дарвоқе, талабалар йилларимда бошимдан кечган бир воқеа эсимга тушди. 1988-89 йилларда учинчи, курсда ўқиб юрган пайтларимда бизни ихтисослик бўйича гуруҳларга тақсимлашди. Мен "Ғарбий Европа ва Американинг янги ва энг янги тарихи" кафедраси йўналиши билан қизиқиб қолдим. Ушанда устозларим ва ақилларимдан айримларининг мийиғида кулганлари ҳам бўлди. Уларнинг фикрича, муайян давлат, минтақага бормасан туриб, у ернинг халқи, урф-одатлари, анъаналари билан танишмай, тарихини ўрганиш қийин. Менинг режаларим амалга ошмайдиган орзу эканлигининг сабаби — шўро замонидеги оддий ўзбек қизи учун бу бир хомхал эди. Шуқурки, юртимиз истиқлолга эришиб, орзуларимиз амалга оша бошлади. Эндиликда, давлатимиз мустақиллиги туфайли мен ҳам энг эзу ниятларимга етаётганимдан бахтиёрман.

тетида дарс бера бошлади. Ёш ўзбек аёлига оилавий ҳаёт ташвишларини илмий фаолият билан қўшиб олиб бориш осон эмас. Назоқат барчасининг уядасидан чиқмоқда. Шубҳасиз, бунда яқинларининг, умр йўлашининг ҳам ёрдами катта. 1995 йилнинг баҳориде, қизилон Хурсаной бир ойлик бўлганида, Назоқат номзодлик диссертациясини ҳимоя қилди. Шунинг қайд эттиш лозимки, мамлакатимизда мустақиллик йиллари давомида оилада ва жамиятда хотин-қизларнинг мақенини мустаҳкамлаш, саломатлигини яхшилаш, аёлларни ижтимоий ва давлат қўриқлигининг барча жабҳаларига жалб этиш, уларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, гендер тенглигига эришиш масалаларига алоҳида эътибор берилмоқда. Шу туфайли Назоқат бу йўналишни илмий нуқтан назардан ўрганишга қарор қилди. Шу тариқа у хорижий ташқиотлар билан маъруза соҳасида тадқиқ этиш борасидаги қўшма лойиҳаларда фаол иштирок эта бошлади. Хусусан, 1998 йилнинг августидан 2000 йилнинг мартигача у фуқаро маорифи лойиҳаси бўйича тадқиқот олиб борди. Шунингдек, БМТ Ривожланиш дастури лойиҳаси доирасида Ўзбекистонда хотин-қизлар аҳоли тўғрисидаги миллий маърузани тайёрлашда иштирок этди. 1997 йилдан бошлаб эса Назоқат Қосимова жаҳон иқтисодиёти ва дипломатияси университетидеги дарс бермоқда, халқаро иқтисодий алоқалар кафедраси доценти ва айни пайтда АҚШнинг замонавий тараққиёт масалалари бўйича докторлик диссертацияси устиде иш олиб бор-

моқда. Республикаимизнинг етакчи журналлари, шунингдек, хорижий давлатлар нашрларида унинг машаққатли изланишлари самараси бўлган мақолалари эълон қилинди. Шу билан бирга, Назоқат педагогик фаолиятини давом эттирмоқда. Бир неча йиллик ўқитувчилик фаолияти давомида у тўртта ўқув-услубий қўлланма нашр этди. У ўз маърузаларига зўр қизиқиш ва масъулият билан ёндашди. Талабалар билан мулоқот қилишни, уларнинг қизиқиш ва ташвишларига шерик бўлишни ёқтиради. Шуниси қувонарлики, унинг талабалари Бишкек, Олмаота, Булапешта бўлиб ўтган халқаро илмий-амалий конференциялар ва анжуманларда фаол иштирок этган. Оилада иккинчи фарзанд — Хуршидбек дунёга келгач, ёш онанинг ташвишлари янада кўпайди. У болалари билан шугулланишга ҳам, рўзгор ишларини уйдлашга ҳам интилади. Шу сабабли Назоқат баъзан ҳамма ишларини саранжом қилгач, кечалари ўз мақолалари ва маърузалари устиде ишлайди. Албатта, бундай фидокорона меҳнат ўз самарасини бермоқда. Жумладан, у ўтган йили, докторантурада ўқитган пайтда, Вашингтондаги Вудро Вильсон Халқаро тадқиқот марказида олти ойлик стажировкадан ўтиш имконига эга бўлди. У ерга илмий-тадқиқот олиб бориш учун бутун дунёдан олимлар келишди. Илмий ишларини самарали олиб боришда Назоқатта инглиз тилини чўқур билиши ниҳоятда қўл келди. — Халқаро марказда мен Хитой, Канада, Буюк Британия, Латин Америкаси мамлакатларидан таширф бў-

юрган касбаошларим билан танишдим. Маълум бўлишича, ушбу илмий даргоҳда таниқли сиёсатчилар ва юксак мартабали инсонлар, иқтисодчилар ва дипломатлар билан учрашулар ўтказиш аёнанага айланган экан. Мустақил Ўзбекистоннинг вакили бўлган мендек бир ёш аёлга Мексиканинг янги сайланган Президентини Винсент Фокс ва бошқа таниқли арбоблар билан мулоқот қилиш имкони туғилгани унутилмас воқеа бўлди. Таниқли вашигтонлик журналист Роберт Вебнинг дунёнинг 85 давлатига тарқалдиган машҳур журналда Ўзбекистонлик тадқиқотчи Назоқат Қосимова ҳақида қизиқарли мақола эълон қилганини ҳам қайд этиш керак. Шунинг ўзи ҳам ёш олиманинг ютуғи, юртимиз шон-шарафини оширишга қўшган камтарона ҳиссасидан далолат беради.

Сўнгги йилларда Назоқат халқаро конференциялар, анжуманлар ва учрашуларда фаол иштирок этмоқда. — Замонавий технологиялар ва ахборот алоқа воситалари, хусусан, «Интернет» тармоғи шарофати билан хорижлик ҳамкасбалар билан мулоқот қилиш имкони кенгайди. — дейди Назоқат. «Интернет» тармоғи имкониятларидан фойдаланган Назоқат Буюк Британиянинг Қироллик географик жамиятининг тақдирга сазовор бўлиб, йиллик нуфузли халқаро анжуманда иштирок этди. Германия, АҚШ, Швейцария, Испания ва бошқа тараққиёт этган давлатлар қаторида мустақил давлатимиз номидан анжуманда иштирок этиш Назоқат қалбини ифтихор ва масъулият туйғуси билан тўлдириб юборди. Шунинг алоҳида қайд этиш жоизки, анжуманда ўз маърузаси билан иштирок этган бўлимида МДХ давлатлари орасида фақат Ўзбекистон вакилисигина қатнашди. Баъзан «Тарих учун муайян вақт ўтганлигининг ўзини эмас, унинг қандай ўтганлиги ҳам муҳимдир» деган гапини эшитиб қоламиз. Бу гапда жон бор. Шу нуқтан назардан олиб қаралганда, мустақил республикамиз учун ҳам, ёш ўзбек аёли Назоқат Қосимова учун ҳам ўтган ўн йиллик муҳим воқеаларга бой ва сермазмун кечди, деб ишонч билан таъкидлаш мумкин. Яна қувончлиси шуки, озода ва тобора обод бўлиб бораётган юртимизда бундай саодатли инсонлар янада кўпаймоқда.

Фарғона вилояти туманларида техникани масъул таъбирлашда янги ҳаёт туғилди. Авваллари ҳар бир хўжалик ўз тасарруфидаги техникани ўзлари таъмирлаган бўлса, бу йилдан эътиборан ушбу масъулият туман машина тиректор парки зиммасига юклатилди. Бунинг фўзаллиги шундаки, аввало, МТПларда малакали мутахассислар, темирчио чилонгарлар етарли. Улар зорур бўлганда меҳнатизторларга ёрдам беради. Иккинчидан таъмир учун шароит ҳам, имконият ҳам, эҳтиёт қисмлар ҳам мавжуд.

700029, Тошкент ш., Афросиёб к. 6. Тел: (998-712) 56-55-95; Факс: (998-712) 56-59-87.

«АЗИЯ-Атомпромресурс»

NARCAN
(налксон гидрохлорид) - гібёвандликдан даволанишда энг шифобахш дори.

REVIA
(налтрексон гидрохлорид) морфин, героин ва бошқа хил наркотик моддаларга тобелликдан кишини асрайди.

NUBAIN
(налфубин гидрохлорид) — юксак самарали, тез таъсирчан анальгетик. Ножон таъсир кўрсатмайди, кишида кўникма пайдо қилмайди.

Дорихона № 77, Урозобоев к., 8, тел.: 46-73-13
Дорихона № 3, Фаробий к., 61, тел.: 49-07-85
«Жўрабек» дорихонаси, «Бешёғоч» м-ни, тел.: 45-60-40
«Ал-Маруфий» дорихонаси, «Чилонзор» к., 65, тел.: 77-45-28
«Ношир» дорихонаси, У.Носир к., 120, тел.: 50-93-22
«Афсонак-63» дорихонаси, Лутфий к., 94, тел.: 173-05-44
«Жўрабек» дорихонаси, шохобчаси, Х.Олимжон метроси, тел.: 137-10-40

СУРАТЛАРДА: моҳир механизатор Аҳмадали Эрназаров; техник далага чиқди. Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ, олган суратлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ МИЛЛИЙ БАНКИ

республика аҳолиси ва меҳмонларига ноёб имконият — энг замонавий тўлов воситаси бўлган

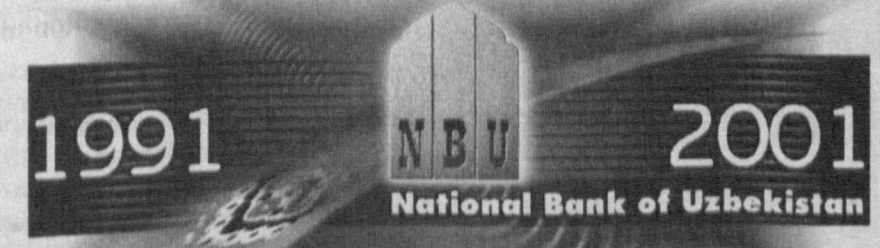
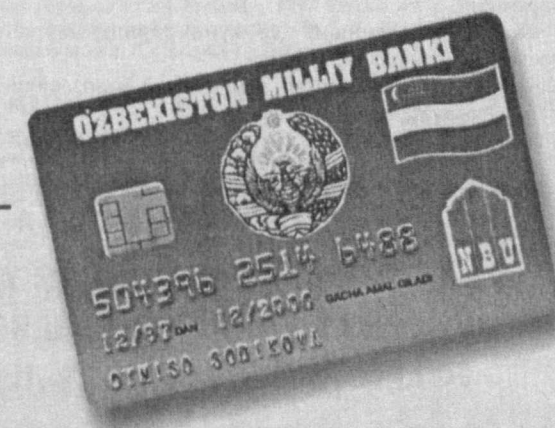
СЎМ ПЛАСТИК КАРТОЧКАСИНИ БЕПУЛ ОЛИШНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ.

Ҳисобварағи қаерда очилганидан қатъи назар, сўм карточкаси ёрдамида бизнинг исталган муассасамизда банкоматдан ҳам, кассадан ҳам нақд пул олишингиз мумкин. «Шарқ-Мир», «Тижорат» супермаркетларида ва Нукус аэропортида ҳам банкоматлар ўрнатилган.

Супермаркетлар, дўконлар, ресторанлар, маиший хизмат корхоналари, уяли алоқа компаниялари, авиа ва темир йўл кассаларида сўм карточкалари товарлар ва хизмат ҳақини тўлаш учун қабул қилинади;

карточка эгаларига йилига 36% фойда тўланадиган омонат очилади, ҳар ойда капиталлаштириш эвазига эса пуллариингиз йилига 42,6% кўпаяди;

сўм карточкаларининг эгаларига ҳаёт ва соғлиқни бекул суғурталаш имкони берилади.

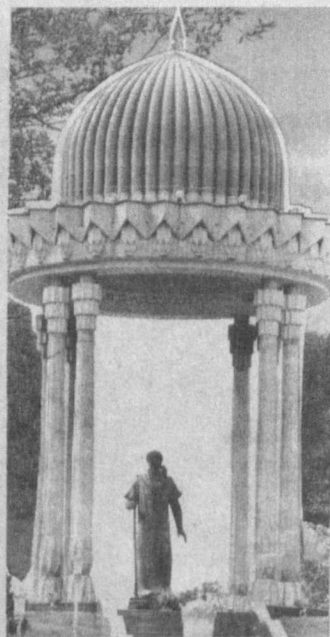

Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки пуллариингизнинг сақланиши ва даромадлилигига кафилдир.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг исталган бўлим ёки филиалига мурожаат қилиб, сўм пластик карточкасининг эгаси бўлишингиз мумкин. Маълумот учун телефонлар: (+99871) 137-62-80, 34-31-53.

Навоийни ўрганамиз

«Хамса»дай дoston ҳар бир тилда яратилмайдими. Бундай теран фалсафали дoston яратилган тақдирда, уни англаш, таг маъносини ўқиб осон эмас. Албатта, Навоий ўз ўқувчиси ҳақида ўйлаган ва эътироф этган: «Невчунки, бу кун жаҳонда... Кўптур хуштаъбу софи идрок».

ЭНГ КАТТА БОЙЛИК

Бу кун жаҳонда хуштаъблар камми? Сира кам эмас. Аксинча. Хўш, бўлмас муаммо нимада? Нега Навоийни — ўзбек адабиётининг асосини тушунаймиз? Навоий замонида Навоийни яхши тушунишган эди-ку? Нега энди... Гап шундаки, Навоий замонасида форс ва араб тили баланд мавқеда: зулфонсонлик талаб, турт тилини билиш одат, кўп тилини билиш фахр эди. Муқимий ва Фурқат, Авлоний ва Фитрат, Чўлпон ва Қодирийга қадар шундай бўлди!

Қодирийлардан сўнг шонли тарих, шавкатли оdatлар унутилди. Арабча билган ва ўқиган зиёлилар таъбиқ қилинди. Аммо қор эриб, сел келгани, эр улгайиб эл бўлгани, новда буй чўзиб ўрмон тўлгани каби «хўш таъб зиёли» яна кўпайди. Ойнинг ўн бешини ёруғлиги рост бўлди. Давлат тили — Навоий тили бўлди.

Президент Ислам Каримов: «Ҳар қандай инсон учун энг катта бойлик бу унинг ўз тилидир. Тилини билиш учун ҳар бир киши ўзбек адабиётини, Навоий ижодини яхши билиши керак», — деганида 1999 йил 4 август кунини «Узэкспомарказ»даги академик лицей ва касб-ҳунар коллежи намунали ўқув хоналари, ўқув куроллари кўргазмаси билан таништираётимиз.

Мамлакат раҳбарининг ўзи тил, адабиёт ва Навоий ижодида бу қадар аҳимият, юксак баҳо бериши камдан-кам учровчи ҳол, гоёт қувончли, ноёб тарихий воқеадир. Бу айни вақтда «ЭНГ КАТТА БОЙЛИК НИМА?» саволига жавоб, тилга берилган баҳо, адабиётни билишга чорлаш, Навоий ижодини ўрганишга чақирувдир. Жаҳондаги исталган мамлакат, исталган мактаб, лицей, коллеж ё олий ўқув даргоҳида ўқув режасига ўз она тили ва адабиёти ўқув соатлари кўп қўйилади. Нега? Негаки, «Ҳар қандай инсон учун энг катта бойлик бу унинг ўз она тилидир». Тилини етук билиш учун ҳар бир киши ўз адабиётини ва адабиётни асосини — Навоий ё Шекспир, Шота Руставели ё Жалолоддин Румий ва ҳоказо сиймолар ижодини яхши билиши керак.

Ҳар миллат учун ўз адабиёти асосини ижоди катта бойлик бўлгани каби, Президент дейдики: «Навоий ижоди ўзбеклар учун катта бойлик». Дарҳақиқат шундай эмасми? Навоий — даҳо. Даҳолар оdatда нафақат ўз халқи, балки дунё халқини уйғотувчи, уйғонган бўлса олга етакловчи, олга кетаётган бўлса юксакликка етказувчи улкан мерос, катта ижодий бойлик қолдиради. Навоий ижоди ўндай халқ тафаккурига тасвирда давом этмоқда. Аллома боболар ундан қанча баҳра олган бўлса, авлодлар ҳам илҳам.

Биргина муаммо — Навоийни тушуниш қийинлигида. Навоийни тушуниш учун миллат тилининг барча шевадаридан хабардор бўлмоқ бараварига форс тилидан кўпгина, араб тилидан бирмунча, Курьону ҳадисдан етарли воқифлик, тасаввуфдан тарбият, сўзга диққат, ўзбек лафзида меҳр лозим.

Дароқе, «Хамса»ни ҳамма ўқини, Навоийни ҳамма тушуниши шартми?

Бу «Хамма нон ейини, ҳар кунини ейини шартми?» каби антиқа саволига туюлади, кишига. Тилимизни ҳам, Навоийни ҳам ношай эъзозлайлик. Бу — ўзимизни эъзозлаганимиз бўлади.

Ўрол ЎЗБЕК.

«ВАЯЛАН ЯҶОНАДИР, ВАЯЛАН БИЯЛАНАДИР» танловига

Боболар зехидан завқ олиб жаҳон, Сайёҳлар ҳар қадам беришганда тан. Номингни кўкларга кўтармоқ учун, Сенинг қучоғингда уйғондик, Ватан!

Сиз суратда кўриб турган Хива туманидаги 7-сон мактабнинг 7-синф ўқувчиси Нодирбек Бобо-жонов эзгу ниятлари ана шундай. У мисгарлик илмини яхши ўрганиб, боболар меросини давом эттиришдек олижаноб ишларга бел боғлаган.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Ҳазратни таовф айлаб

Фаргона вилоят ҳокимининг қарори билан феврал ойи «Навоийхонлик ойи» деб эълон қилинди. Яқинда вилоят марказидаги ҳазрат номи билан ата-дўчи мавзеда катта тантана бўлиб ўтди. Гарчанд кишининг изғирини қуллари давом этаётган бўлса-да, Навоий хайкали қад ростланган майдон шериат илосмандларига тўлиб кетди. Кечада адабиётшунос Ҳабидулло Ҷураев, шоира Матлуба Деҳқон қизи, вилоят «Манабият ва маърифат» маркази раҳбари Тоҳиржон Абдураимовлар Навоий ҳаёти ва ижоди, унинг асарларидаги бош мазму — инсон, Ватанга муҳаббат, фило-ийлик баҳди ва ушбу асарларнинг бугунги кунда шилар тарбиясидаги ўрни хусусида атроф-лиқа сўзлаб бердилар.

Назм ва наво кечаси

Республика Ички ишлар вазирлигида улуғ мутофаккир, ғазал мулкунинг сўтонини Алишер Навоий таваллудининг 560 йиллигига бағишланган кеча бўлиб ўтди. Кечага эл назаридаги инсонлар — адабиётшунослар, эъти-вичи ва шоирлар тақдир этиди. — Юртимизда бирор хондон йўқки, Навоий ғазаллари кириб бормаган бўлсин, — деди кечада сўз олган академик Азиз Каюмов. — Шу боис ҳам улуг шоирнинг руҳи ҳамisha барҳаёт.

Шунингдек, кечада адабиётшунос О. Мадиев, Ўзбекистон халқ шоирлари Ж.Жабборов, У.Азимов, шоир С.Саидлар сўзга чиқдилар. Учрашув Ҳамза номи академик театр актраларининг чиқишларида Навоий ғазаллари билан айтаётган куй-қўшиқларга улашиб кетди.

Мажнуда ХОЛМАТОВА.

Спорт оламидаги янгилик

Олимпия машъаласи

энди оdatдагидан бошқача тарзда ёқилади

Қандай экан, деб қизқайғи-сизми? Аввало, шунинг тақкидлаш жоизки, у Ўзбекистонда

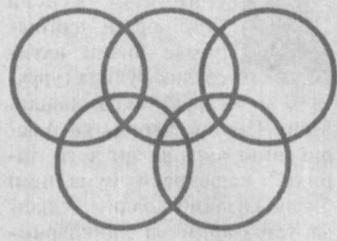
жорий этилмоқда. Янги усулнинг яратувчилари ҳам, ихти-рочилари ҳам сиз билан бизнинг юртошларимиз — республикамизда ўтказилётган йирик халқаро бешлашулар, универ-сидада сингари тилга тушган спорт тадбирларининг ташаббус-корлари ва ташкилотчилари.

Маймуғки, Халқаро олимпия қўмитаси шафелигида ўтказила-диган нуфузли мусобақалар бош-лавиши олдида олимпия машъаласи ёқилади. Ушбу машъ-ала қадим Африкада линзалар ор-қали ёқилиб, ҳар сафар ўзига хос бир шаклда бешлашулар шайрига ўчирилмасдан олиб ке-линиб, марказий стадионда кеп-та аланглатилади. Бу бежис эмас. Зеро, у спортчилар қалби-да танабган бўлган интиқлини кучайтиради, ватанпарварлик туйғуларини аланглатади, кўз-тиқиб турган миллионлаб юрт-дош-муҳлислар ишончининг оқшаб масъулиятини янада олов-лантиради. Ёшиқлик хос шижо-ат, ҳар қандай қийинчиликни чиниқдан ирода билан ентиб

ўтиш хислатлари ҳам порлаб ёна-диган ана шу машъалада му-жассам десак, муволага бўлмас.

Шунинг учун ҳам мамлака-тимизда ўтказилётган мусоба-қаларда машъала ёқиш жараё-нига алоҳида эътибор берила-ди. Тошкентда ўтказилган Мар-казий Осиё ўйинлари, Наман-гандаги талабалар универсида-сининг тантанали очилиши — машъала ёқиш маросимларини эсланг. Ушбу тадбирларнинг узвий давомини сифатида шу йилнинг апрел ойида Жиззах-да ўрта махсус ва касб-ҳунар коллежлари ва академик лицей-лар ўқувчилари ўртасида «Бар-камол авлод» спорт ўйинлари ўтказилди.

Биз XXI асрга яшаймиз. Де-мак, тадбир амалларимиз ҳам замонага мос бўлиши керак. Ташкилотчилар шундан келиб-чиқиб, олимпия машъаласини ёқишнинг янги — ўхшаш йўқ усулини жорий этишмоқда. Эн-дликда линзалар ёрдамида эмас, балки Тошкент вилоят-нини Паркент туманидаги

«Куёш ўчоғи»да 2600 даража иссиқликдан энг мукамал тех-ник мосламалар ёрдамида машъ-ала ёқилади ва спортчи ўқувчи-лар уни Паркент-Тошкент-Гу-листон-Жиззах йўналиши буйи-ча қўлма-қўл олиб ўтадилар. Олимпия машъаласи етиб бор-ган манзилларда ёшлар бир вақт-нинг ўзида «Алломиш» ва «Бар-чиной» тест синовларини топи-ширадилар, маданий тадбирлар, машхур спортчилар билан уч-рашувлар ўтказилади. Машъала Жиззахга етиб бор-гач, «Баркамол авлод» спорт ўйинларига старт берилади. 1876 нафар ўқувчи иштирок этади-ган мазкур тадбир вилоятнинг 7 та спорт мажмуасида бўлиб ўтади. Талаба ака-опаларидан эс-тафета таққасини қабул қилиб олган ёшларимизнинг бу тад-бири уларни бирлаштирувчи, коммуликка етакловчи муҳим воқеа бўлиб қолишига ишона-миз.

Озод БЕК, «Халқ сўзи» мухбири.

Янги наволар

Бувайда булбули

ҳам бу диёрда санъаткор бўлиб танилиш қийин, халқини сева-майдиган, унинг учун туну кун янги қўшиқ илжихида заҳмат чекамайдиган одам ҳеч қачон танилмайди, севилмайдими. Ана шу катта заҳматин, ти-нимсиз изланишини бўйнига олган санъаткорлардан бири бўлаймики Раҳмониди Турсу-новдир. Раҳмониди Расул қорн, Камолдини Бува, Гойиб ота, Насриддин Бува каби қўшиқ ва аския пирилари яшиб ижод қилган юрда турганиданми,

унда санъатта бўлган ҳавас жуда эрта уйғони. Мактабда ўқиб юрган кезларидаёқ, «Соғиниб», «Қалам қошиганим», «Тўшимда кўрсам эди» каби мумтоз қўшиқларни устозларидан ижро этиб, дастлабки муҳлисларига эга бўлди. Турни ўқув юртра-рида ўқиб, устозлардан санъат сирларини ўрганиш жараёнида бу ҳавас муҳаббатга айлади. «Уйласам», «Жайрон», «Мар-ғилон жононаси», «Елғизим» сингари қўшиқлари ана шу муҳаббатнинг меваси сифати-

да дунёга келди, номини Бу-вайдага машхур қилди. «Ўзбекистон — Ватаним маним» қўриқ-тановида қат-нашганидан сўнг хонанда бу-тун вилоятта танилди. «Ўзе-бекистоним менинг» қўшиғи бил-дан у дастлаб туман, сўнгра вилоят, кейин эса республи-ка танловинида юқори ўринлар-ни эгаллади.

Муваффақиятлар уни янги-янги қўшиқлар яратишга ил-ҳомлантиради. «Уяласиз», «Ан-дидон», «Алдандингми?», «Тўлин ой» сингари қўшиқла-рини муҳлислари ҳўкмига ҳавола қилди. Тез кунда бу қўшиқлари жуда машхур бўлиб кетди. Халқ хонандани «Бувай-да булбули» деб эъзозлайдиган бўлди. Раҳмониди ана шу юкс-как номини оқлаш учун тиним-сиз изланиш, ижод билан банд.

Тилганимиз шунки, ширали, дардли овоз хонандани тарк эт-масин, у халқ хизматидан асло чарчамасин.

Саид АНВАР.

ТАНЛОВ САВДОСИДА ҚАТНАШИНГ! ФАРҶОНА ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ МУКАММАЛ ҚУРИЛИШ БОШ БОШҚАРМАСИ ҲАМДА «ФАРҶОНАҒАЗТАЪМИНОТ» ШЎЪБА КОРХОНАСИ

Мулкчилик шаклидан қатъи назар, барча қурилиш ташкилотларини қуйидаги объектлар бўйича танлов савдосида қатнашишга таклиф қилади:

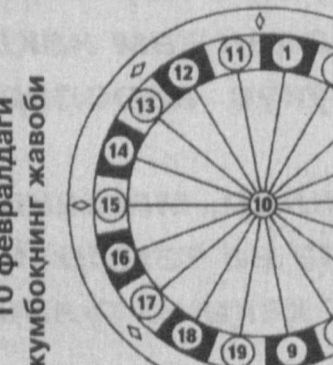
- 1. Фарғона шаҳрида жойлашган, 504 ўқувчига мўлжалланган мактаб қурилиши.
2. Фарғона шаҳрида жойлашган, 600 ўқувчига мўлжалланган тиббиёт коллежининг қурилиши.
3. Олтиариқ туманида жойлашган автотранспорт бўйича касб-ҳунар лицейининг қайта таъмири.
4. Марғилон шаҳрида жойлашган, 1000/500 ўқувчига мўлжалланган педагогика коллежининг қайта таъмири.
5. Тошлоқ туманида жойлашган, 320/100 ўқувчига мўлжалланган касб-ҳунар лицейининг қайта таъмири.
6. Фарғона туманида жойлашган, 360/100 ўқувчига мўлжалланган касб-ҳунар коллежининг қайта таъмири.
7. Бувайда туманида жойлашган, 450/200 ўқувчига мўлжалланган кишлоқ ҳўжалик касб-ҳунар лицейининг қайта таъмири.
8. Тошлоқ туманидаги Терактаги кишлоғига келтирувчи газ қувурининг қурилиши.
9. Данғара туманидаги Абдусамад, Чиначак, Шукрхўжа кишлоқларига келтирилувчи газ қувурининг қурилиши.
10. Учкўприк туманидаги Янгиқўрғон Тепакўрғон кишлоғига келтирилувчи газ қувурининг қурилиши.
11. Бешариқ туманидаги Деҳқонтўда кишлоғига келтирилувчи газ қувурининг қурилиши.
12. Фарғона шаҳридаги Ермозор кишлоғига келтирилувчи газ қувурининг қурилиши.

Қурилиш Фарғона вилоят ҳокимлигининг мукаммал қурилиш бош бошқармаси ва «Фарғонагазтаъминот» шўъба корхонасига ажратилган давлат инвестиция ресурслари ҳисобидан олиб борилади.

Қурилиш ташкилотлари қуйидаги шартларга мос келишлари керак: зарур касбий ва техник имкониятларга, ишончилиқка, тажриба ва нуфузга, зарур одамлар ресурсларига, моддий маблағлар ва бошқа моддий техник ресурсларга, шунингдек, шартнома (контракт) тузиш фуқаролик ҳуқуқий лаёқатига ва ваколатларига эга бўлишлари талаб этилади.

Танлов савдосида қатнашувчилар танлов ҳужжатларини олиш учун 2001 йил 9 мартдан соат 9.00 дан 18.00 гача қуйидаги манзилга мурожаат қилишлари мумкин:

Фарғона шаҳри, А.Навоий кўчаси, 29-«А» уй (Фарғона вилоят архитектура ва қурилиш бош бошқармаси биноси.) Тел./факс: 26-43-19. Пудрат ташкилотлари оферталари 2001 йил 12 март соат 18.00 гача юқорида кўрсатилган манзилда қабул қилинади. Пудрат ташкилотлари оферталарининг очиб эълон қилиниши 2001 йил 16 март соат 11.30 да, Фарғона шаҳри, А.Навоий кўчаси, 29-«А» уйда, тендер савдоси Фарғона филиали биносидан бўлади.

Ўзбек-италия «Аэрикам» ҚҚ мулкчилик шаклида тураича бўлган кишлоқ ҳўжалик корхоналарига ЯНГИ ПУРКАГИЧЛАР етказиб беради. Бизнесе пуракчиликнинг - дала, боғлар ва уюмларнинг кишлоқ ҳўжалик зарурқўндалиқларини ишончли ҳимоя қилишга.

Ушбу расмдаги қайси предмет мушукка энг яқин жойда турибди?

ҚИММАТЛИ ҚОҶОЗЛАР ДАВЛАТ МАРКАЗИЙ ДЕПОЗИТАРИЙСИ ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛИНИ ЯХШИ БИЛАДИغان, ЁШИ 35 ГАЧА БўЛган ҳуқуқшуносни ишга қабул қилади. Мурожаат учун манзил: Тошкент, «Бухоро» кўчаси, 10. Тел: 186-14-84, 186-14-86.

Ўзбекистон Республикаси Кишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлиги марказий аппарати, қасаба уюшмаси қўмитаси вазирлигининг биринчи ўринбасари Абдурахим Жалоловга қайнонотаси Карим ота ҲИДОЯТОВнинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади ва ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва республика давлат санитария-эпидемиология назорат маркази жамоалари санитари бўлими мудири Ражаббой Машариповга ўғли РУСЛАНнинг бевақт вафоти этанлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Кишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлиги марказий аппарати, қасаба уюшмаси қўмитаси вазирлигининг бош мутахассиси Зуфия Раҳимовага падари бузрукори Ёқубхон РАҲИМОВнинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади ва ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Малайият ишлари вазирлиги республика Давлат матбуот қўмитаси раиси Р. Шоғулмовага турмуш ўртоғи Раҳмон ИНОЯТОВнинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳдумаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Тахрир хайъати: Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), С. ЗИНИН, М. МИРАЛИМОВ, С. МУҲИДИНОВ, Ш. РИЗАЕВ, М. САҒАРОВ, Р. ФАРҶОДИЙ, И. ХУДОЁЕВ, И. ШОҒУЛМОВ, О. ҚАЙПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ҷ. ҲОШИМОВ.

БўЛИМЛАР:

- Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Иқтисодийёт — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Газетхонлар билан алоқа ва минақаалар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва халқ таълими — 132-12-08;
Янгиликлар ва халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00001 рақам билан рўйхатга олинган. Буюртма Г — 2115, 32212 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ, Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета тахририят компьютер базасида терилди ҳамда операторлар Ж. ТОҒАЕВ ва З. БОЛТАЕВлар томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — Ю. ҲАМИДОВ. Навбатчи муҳаррир — И. ЎТБОСАРОВ. Навбатчи — Э. МАВЛОНОВ. Мусаххих — О. АБДУАЗИМОВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Тахририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буёқ Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00 топширилади — 1 2 3 4 5 6